

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.792

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Vprašaj nad Evropo

V nedeljskem uvodnem članku (10. septembra) smo imeli priliko opozoriti na globoke spremembe, ki jih je v življenju in mišljenju novodobnega človeka povzročila tehnika, ki po svojem notranjem bistvu človeško družbo izenaka in jo vzgaja za kolektiv. Gotovo so pri tem izravnalnem procesu vzrok tudi druge sile, tako na pr. pomanjkanje živega krščanstva, v katerem je vsak človek poedinec radi svoje neumrjoče duše in nadnaravnega namena neprecenljive vrednosti v božjem odrešilnem načrtu in zato vreden pozornosti, spoštovanja in ljubezni tudi od vseh soljudi. Krščanska socialna filozofija radi tega odklanja družbo, v kateri je poedinec zgolj številka, kjer so ljudje samo z vidika svoje delovne funkcije razdeljeni v čete, skupine, razrede... Takšna mehanična družba svojim sestavnim članom ne more postaviti drugega življenjskega cilja kakor kvečjemu čast stranke, dvig razreda, ki mu pripadajo, ali v fašističnem kolektivu nacionalni razmah, kar je na poti temu cilju, je treba kakor z valjarjem poteptati in uničiti.

Jasno je, da takšen delovni nazor nujno vodi do vojne na znotraj in na zunan. Kdorkoli se upira novim dogmam ali če tudi samo poskuša ugovarjati, je proglašen za izdajalca svojega razreda ali naroda, kakor ravno kaže. Razlogov za kako odvojeno mišljenje nihče ne posluša. Gorje tistim, ki dvomijo v edino zveličavno novo politično doktrino, slabo za tiste, ki se niso pravočasno odločili, a trikrat gorje vsem, ki imajo smisel za človeka in ki so pametni. Njih delež je obrekovanje in sramotjenje, ječa in smrt. Kritika sakrosanktnih dogem, proglašenih od Marxa, Mussolinija in Hitlerja, absolutno ni dovoljena. Kdor jim ne sledi, ne velja le za bedaka, temveč tudi za zločinca. Zato moramo pričakovati, da se bo vrsta mučencev za svobodo osebnosti, vesti in razuma še in še daljšala.

Nastaja vprašanje, če bodo tudi drugi narodi voljni vzeti nase fašistični, oziroma boljševiški režim. Od rešitve tega vprašanja mnogo zavisi bodoča usoda Evrope in vsega sveta. — Mislimo, da bo pri tem največ odločevala narava in kultura vsakega naroda posebej, razvoj in stanje njegovega gospodarstva in zelo mnogo tudi njegova politična in kulturna tradicija. Čisto gotovo se bo fašistični in prav tako tudi boljševiški val ustalil ob mejah držav, ki so notranje urejene in konsolidirane na državni zavesti in zaupanju ljudstva. Ni dvoma, da bo zaman butal ob prag slehernega naroda, ki se sebe zaveda kot močne moralne osebnosti, kjer so socialne razmere urejene in so državljanske svoboščine skrbno gojene in tudi zanjete.

Vzemimo za primer Švico. Švica je danes podobna zagvozdi med dvema fašističnima velesilama, podobna je malemu otoku sredi fašističnega oceana. A vendar nič ne opazimo, da bi njeni prebivalci imeli veselje malikovati pred etatističnim mythosom. Zakaj ne? Ker ima švicarska konfederacija za vse svoje poštene državljane dovolj svobode in sicer, kar je zelo važno, enake svobode za vse. V Švici uživajo državljani popolno toleranco od strani države, zato tudi niso na državo ljubosumni in je ne sumničijo, da bi jim hotela kratiti njihove pravice. Prav iz tega vzroka se tudi ne organizirajo v združbe, ki naj bi imela namen ščititi državljane pred državno omnipotenco, kar opazujemo po tolikih drugih državah. Nasprotno, Švica se zaveda, da je to, kar predstavlja država, izraz njih lastne volje in da so torej oni sami država. Potemtakem ni pričakovati, da bi si svobodoljubni Švica naložili kak fašističen jarem, privzeli centralizem in se odrekli svojim upravnim samoupravam. Odločno odklanjajo vsakogar, ki bi jim hotel podreti njihov ponosni mir, ki ga uživajo kot svobodni Francozi, Nemci in Italijani, trije narodi, katerih vsak je svoboden gospodar na svoji svobodni zemlji.

Vzemimo še drug primer: Francijo. Dvomimo, da bi se Francozi hoteli odreči svobodi govora in tiska. Ne verjamemo, da se je rodil že tisti francoski politik, ki bi od Francozov zahteval, da hodijo okrog pod vodstvom in nadzorstvom in s istim korakom ter sprejmejo prepoved: Lachen verboten! Da se odpovedo svojim mislim, svojemu dostojanstvu in svoji krasni preteklosti, ki jih krasi kot vekovite borbe za človečanske svoboščine. Težko, da bi Francoz dovolil, da kdo uniformira čudovito mnogostranstvo in raznolikost njegovega vsakodnevnega življenja, v katerem je toliko duha in srca, da je Nemec Friedrich Sieburg napisal poln zavzetosti o njem lepo knjigo: Gott in Frankreich, ki je izredno duhovita in so jo Francozi prvi prevedli v svoj jezik ter ji dali ponosen naslov: Dieu est-il Français? Skratka, ni verjetno, da bi svobodoljubni Francoz hotel kdaj postati državni robot, mrjavljav v krasnem vrtu, ki ga s svetlim zanosom imenuje Francija. Ves svet čuti, da bi v tem trenutku Francija prenehala biti to, kar je dosedaj bila v zgodovini.

Isto bi, hvala Bogu, mogli reči še o mnogih, da, o večini evropskih narodov. Problem zase tvori Nemčija, ki pa ni tako neresljiva, ako se zamislimo v njen položaj. Nemec je vedno ljubil eksperimente in se navduševal za novosti, če tudi samo zato, ker je šlo za nove stvari. Pomislimo le, kako silo so nemški socialisti takoj po vojni socializirali — in doživeli polom. Tako je nekaž let pozneje nemški industriji mudilo, da se amerikanizira, kar se je tudi kmalu izkazalo kot docela zgrešeno za njih narodno gospodarstvo. Nemčija je še mlada država — kakor Italija — in se pač hoče »narediti«, pri tem pa dolži ves svet, zlasti Francoze, ako ne gre vse po volji od rok. Pri svojem neugnanem stremljenju ljubijo Nemci ekstremne rešitve, ki pa se jih hitro naveličajo. Razven tega se je nemški narod v svoji domišljiji nahajal v desperatnem stanju, odkar se ni čutil več varovanega po milijonski armadi. V takem stanju se ni ledo velge v vrtnec fašizma,

„Polkovnik“ Herriot v Rusiji

Francosko zbližanje z Rusijo

Francoska vlada nezadovoljna s pre-
zgodnjimi Herriotovimi slavonspevi

Zlati most 250 milijard Din

Paris, 9. sept. (posebno poročilo »Slovenec«). Tukajšnji listi in za njimi menda ves evropski tisk so prinesli vest, ki jo je razširila agencija »Sud Est«, da je bil Herriot imenovan za polkovnika sovjetske rdeče armade. Takoj drugi dan se je izkazalo, da so bili listi potegnjeni in da so postali žrtve šale, ki pa je Herriotu samemu mnogo škodovala, naj bo resnična ali ne. Stvar je izgledala zelo verjetna in tudi sovjetsko veleposlanstvo v Parizu, kamor so se zatekli častniki po podrobnejši poročila o tem nenavadnem odlikovanju, ni bilo prav nič začudeno in je izjavilo samo, da o odlikovanju še ni uradno obveščeno. Edouard Herriot, župan mesta Lyona, pa se kljub zanikanju ne bo več mogel iznebiti dvotipa, da je postal polkovnik sovjetske ozir., kakor pravijo tukaj, boljševiške armade. Humoristični listi in satirični slikarji so z velikanskim veseljem zgrabili za ta prekrasni motiv in danes se po Montmartru že prepevajo pesmi o »lepem polkovniku, ki je odjezdil po slavo onstran daljnih obzorij«, med tem, ko slikarji delajo velike dobičke, ko razpečavajo slike, ki predstavljajo Herriota oblečenega v elegantno rdečo polkovniško uniformo, s polumescem in boljševiško zvezdo na junaški čeladi in z dolgo sabljo, ki jo vleče po pariškem pločniku v veliko veselje občinstva, ki mu spoštljivo dela spalir in ga od vseh strani slika.

Toda ta smešna stran ima tudi svoje resno ozadje. Francosko javno mnenje namreč ni prav posebno zadovoljno z vsem, kar Herriot počne v Rusiji in tudi zunanje ministrstvo je očitno v zadregi. Paul-Boncour, to je znano, iskreno želi zbližanja z Rusijo in si dela o koristi te zveze tudi velike iluzije, vendar pa je in ostane malo čudno, da se nekdanji in mogoče bodoči francoski ministrski predsednik toliko izpostavlja za stvar, ki še ni dozorela in da svoj izlet izrablja na način, ki je podoben gledališkim metodam. O sovjetski ar-

madi, čigar vrhovno vojaško šolo je obiskal z vsem svojim spremstvom, se je izrazil s tolikim navdušenjem, da bi niti sovjetski častnik ne mogel najti lepših besedi. Kamorkoli pride, sami izrazi občudovanja, samo izjave ljubezni in prijateljstva, kjerkoli se ustavlja, povsod podčrtava, da je največji prijatelj boljševikov. Vse je že obiskal, vse je že pohvalil, samo vrhovnega urada GPU (čeke) še ni. In če bi ga, bi brez dvoma našel zopet le pohvalne besede. Francosko ljudstvo in s njim tudi zunanje ministrstvo pa še ni pozabilo, da mu boljševiki še dolgujejo 22 milijard zlatih frankov (okr.

250 milijard našega denarja, op. ured.) in da bo treba s pohvalo počakati, dokler se ne bo izvedelo, če so boljševiki tudi pripravljeni, dolgove vrniti.

Menda je vlada tudi zaradi tega vrgla v javnost vest, da tudi vprašanje dolgov dozoreva in da je sovjetski trgovinski zastopnik v Parizu Rosenberg uradno sporočil francoski vladi, da je želja Rusije to vprašanje urediti. Sovjetska vlada je pripravljena dovoliti, da se od vseh za v Rusijo namenjenih uvoznih izdelkov pobira 10-odstotna taksa na blagovno vrednost, s katero bi upnike polagoma odškodovali, če ne celotno pa vsaj delno. Vendar pa tukajšnji tisk ne bo prav verjetni tem obljubam in bi rajši videl, če bi se Herriot manj navduševal po Rusiji in bi sovjetska vlada dala konkretno obljubo, da bo prevzela pravno obveznost za odplačevanje dolgov Franciji.

Važen političen sestanek

Tukaj se je razširila tudi vest, ki pa menda ne bo odgovarjala resnici, da se bo namreč Herriot udeležil tudi diplomatskih posvetovanj večjega sloga, ki se bodo kmalu začela v Zaleszycki v vzhodni Galiciji, kjer se nahaja na počitnicah poljski maršal Piłsudski. Najavljen je prihod poljskega zunanega ministra Becka ter romunskega zunanega ministra Titulescu in večjega števila sovjetskih diplomatov, toda o Herriotu na uradnih mestih ni bilo ničesar povedanega, kar bi mogli tolmačiti tako, da se tudi on udeležil teh razgovorov, ki bodo imeli dalekosežne posledice najprej za medsebojne vojaško-zavezniške odnose med Rusijo, Poljsko in Romunijo, ampak bodo sodeleževali tudi o razvoju podonavskega vprašanja.

Pariz, 11. sept. (a). Po najnovejših vesteh iz letalskega ministrstva, odelitjo 4 letala letalskega ministra Pierra Cota, jutri popoldne z letališča Villacoublay v Rusijo.

Herriot pozdravlja boljševiško Rusijo

Veliki slovanski dnevi v naši

prestolici Poljski poslanci in senatorji slavijo trajno
prijateljstvo med obema državama

Belgrad, 11. sept. m. Današnje skupno sejo poljskih in jugoslovanskih parlamentarcev in senatorjev je otvoril danes ob pol 10 predsednik jugoslovansko-poljskega parlamentarnega odbora minister dr. Angjelinovič, ki je ponovno v krajšem govoru pozdravil poljske goste, ki so prišli na obisk v Jugoslavijo. V svojem govoru je naglašal, da sili oba bratska naroda k tesnejšemu in prijateljskemu sodelovanju dejstvo, da sta bili obe državi ustvarjeni na podlagi samoodločitve narodov in na podlagi mednarodnih mirovnih pogodb. Princip samoodločbe narodov ni pripomogel samo z idejno borbo, ki se je vodila desetletja in desetletja, ampak je tudi rezultanta velike vojne, v kateri nekateri mislijo, da so bili prizadeti in na podlagi tega tudi rešujejo kot rezultanto vojne same principe, na katerih počivata naši državni. Poleg te idejne osnove obstoja še ena pozitivna in realna osnova principa mirovnih pogodb. Vsi ti razlogi, tako nadaljuje dr. Angjelinovič, ki jih je podal podmaršal sejma o sodelovanju vseh narodov srednje Evrope, razlogi, ki sem jih tu navedel in ki jih mi vsi eni in drugi neprestano naglašamo, princip samoodločbe narodov in princip spoštovanja mirovnih pogodb, je podlaga, ki nam narekuje ozko in pozitivno sodelovanje brez ozira na vse druge sentimentalne razloge. Minister Angjelinovič je zaključil svoj govor s ponovnim pozdravom poljskih gostov ter je nato povabil člane poljsko-jugoslovanskega odbora, da podajo vse predloge in nasvete za čim globlje, iskrenejše in uspešnejše sodelovanje.

Nato je dobil besedo podpredsednik sejma, Vaclav Makovski, ki je v svojem govoru izjavil, da sodelovanje med obema državama, med obema bratskima narodoma ne počiva samo na simpatijah src. Poleg vseh iskrenih simpatij, ki usmerjajo naša naroda na isto pot za povzdigo vrednosti napredka in z miroljubnostjo navadnega konstruktivnega dela, obstoja tudi simpatija razuma, ki sporedno s simpatijo src obeležuje pot in cilj našemu sodelovanju. K sodelovanju nas pa sili tudi veliko število važnih vprašanj, ki jih moramo reševati skupno v

popolnem medsebojnem razumevanju. Makovski je nadalje govoril o skupnih problemih Baltskega, Jadranskega in Črnega morja ter je prešel nato na delo, ki ga je storila poljska vlada v svoji domovini posebno v pogledu zakonodaje. Poljska se trenutno bavi tudi z drugo veliko reformo, z reformo ustave.

Podpredsednik poljskega Sejma je žel za svoja izvajanja vsestransko odobravanje. Za njim je stopil na govorniški oder bivši minister Velizar Jankovič, ki je izjavil, da bi sodelovanje poljskega in jugoslovanskega parlamenta dalo precejšnjo podporo aktivni politiki naših držav v treh smereh in sicer: v smeri zunanje politike, v smeri ekonomsko-finančne politike in v smeri širšega nacionalno-socialnega dela.

Za Jankovičem je še govoril podpredsednik poljskega senata Anton Bogucki, ki je govoril o velikem delu, ki ga je storila poljska vlada z izenačenjem zakonodaje. Tudi podpredsednik polj-

skega senata je naglašal, da pripravlja sedaj Poljska novo ustavo. Bogucki je podrobno podal delo na reformi poljske ustave, v kateri bodo po njegovi izjavi izpolnjene narodne težnje s popolno doslednostjo. Nato je bila seja zaključena.

Poljski gostje so se nato odpeljali na Avalo, kjer so položili venec na grob neznanega vojaka. Po povratku iz Avale jim je priredil predsednik Narodne skupščine banket v hotelu »Srbski kralj«, katerega se je udeležilo veliko število povabljenih gostov. Dr. Kumanudi je imel na banketu daljši govor, v katerem je izjavil, da naš narod ne vidi v navzočih polj. parlamentarcih ljubih gostov, ki so samo iz vljudnosti vrnili našim parlamentarcem obisk, ampak drage brate, ki jih bodo povsod kot take tudi sprejeli in pozdravili. Dr. Kumanudi je nato govoril o skupnih borbah za svobodo jugoslov. in poljskega naroda, o težki usodi, ki je bila obema narodoma skupna ter izjavil, da hočeta oba slovanska naroda ohraniti pridobljene pravice. Popoldne ob 5 je priredil poljskim parlamentarcem zunanji minister Jędrzejewski čajanko v prostorih zun. ministrstva. Čajanke se je poleg poljskih gostov udeležil tudi diplomatski zbor in najuglednejše osebe belgrajske politične, vojaške in gospodarske družbe.

Katoliški shod na Dunaju

Dunaj, 11. sept. b. Z večerajšnjim dnem je dosegel nemški katoliški shod svoj vrhunec. V Schönbrunnu in na stadionu sta bili dve veliki prireditvi, ki sta vzbudili splošno zanimanje in priklicali ogromno udeležbo. Že v ranih jutranjih urah je napolnila ogromna množica stotisoč ljudi predvor Schönbrunn. grada, da prisostvujejo pontifikalni sveti maši, ki jo je daroval papeški legat, kardinal La Fontaine. Na balkonu grada je kardinal ob navzočnosti predsednika republike Miklasa, zveznega kanclerja dr. Dollfussa, vseh članov vlade, diplomatskega zbora ter drugih osebnosti, daroval sveto mašo. Službi božji je nadalje prisostvovalo 30 škofov in nadškofov, 12 članov habsburske hiše, princ Filip Saski, princ Alojz Lichtenstein, knez Ernest Rüdiger Starhemberg in drugi.

nost svobodnega življenja in udejstvovanja. Kadilo, ki ga zažigajo vsak pred svojo nacijo, torej ne velja toliko narodu kot njim samim, ducejem in Führerjem.

Ob teh razmišljanjih ne moremo, da ne bi mislili tudi na naš narod, na našo državo. Mi smo mladi in zato naš narodni in politični položaj še ni ustaljen, ampak se nahaja še vedno v evoluciji. Pri tem je bistveno važno, ali naj sledimo narodom, ki so se že našli, kakor Francozi, Švica, Angličani, ali pa naj sledimo eksperimentom, ki so sicer v modi, toda razen ogromnega propagandnega materiala nimajo pozitivnega velikega pokazati. Pa še to, kar je na njih doberga, je odkupljenje s potoki solza in krvi in zgrajeno izključno na sili, ki se ne ve, kako bo zdržala prvi resnejši potres. Vse slovanske države — razen Rusije — se imajo za svojo svobodo poleg lastne vrlosti in hrabrosti zahvaliti svobodoljubju velikih demokracij zapada. Gotovo bo tudi za nje prava pot, da jih vsaj v tem posnema in ne bodijo iskati na posodo politične modrosti, ki je poročena iz obupa in zavisti. Drin.

Pontifikalna sv. maša se je pričela ob 9. Po evangeliju je imel kardinal dr. Innitzer govor, v katerem je med drugim rekel, da nihče ne more služiti dvema gospodoma, Bogu in mamoni. Predolgo se je služilo mamoni in zato smo dobili neizmerno bedo, nezadovoljstvo, neslogo, razredno borbo stanov in narodov. Med brati je vedno večje sovražstvo. Zato se moramo odločiti za Boga kot edinega gospodarja. Narodi danes zahtevajo novo carstvo, mi pa tega novega carstva ne rabimo, ker ga imamo v carstvu božjem. Nato je tudi papeški legat, kardinal Le Fontaine spregovoril in podelil navzočim papeški blagoslov.

Popoldne je bila velika prireditev raznih gimnastičnih sportnih društev na stadionu. Govorili so kardinal La Fontaine, knežinja von Starhemberg in kardinal Innitzer.

Na tej svečanosti bo imel zvezni kancler dr. Dollfuss svoj napovedani programatični govor, za katerega vlada v vseh političnih krogih veljansko zanimanje. Pozneje bo še mimohod patriotske fronte pred zveznim kanclerjem in voditeljem te fronte.

Gömbös: Moramo še nekatera vprašanja urediti s sosedi

Budimpešta, 11. sept. (a) Madjarski dopisni urad poroča, da je imel predsednik vlade Julij Gömbös večeraj govor, v katerem je med drugim naglasil svoje prepričanje, da bi se gospodarske razmere na Madjarskem v 24 urah temeljito izpremenile, če bi prišlo do tesnejšega gospodarskega sodelovanja med njo in njenimi sosedi. Toda Madjarska mora poprej urediti še nekatera vprašanja s temi sosedi. Madjarska stoji na stališču, da je glavni vir vseh gospodarskih težav nepravilna mirovna pogodba in zato misli, da mora še nadalje delati na to, da z miroljubnimi sredstvi doseže izpolnitev svojih političnih aspiracij.

V Spaniji..

Proč z ruševinami

Madrid, 11. septembra.

Po demisiji ministrskega predsednika Azana je predsednik republike Alcala Zamora začel po ustavi predpisana posvetovanja s predstavniški parlamentarni strank, da izve njihovo mnenje, kako naj bi se vladna kriza rešila. Prvi, ki ga je poklical, predsednik kortesov (parlament), socialist Besteiro, je bil odločno mnenja, da naj sedanja večina bodisi zopet pod Azano ali pa pod kakšnim drugim voditeljem ostane na vladi. Utemeljil je to svoje mnenje s tem, da je treba srečno končati temeljno ustavodajno republiko, ki jo je začela vlada Azana, predvsem agrarno reformo. Izrazil je svoje pomisleke proti novi vladi, ki brez socialistov ne bo mogla vladati, če pa bo razpisala nove volitve, bo vrgla deželo v vrtnice najhujših političnih strasti, kar bi pomenilo samo okrepitev desničarske reakcije.

Ti nasveti predsednika parlamenta Besteira niso mogli veliko vplivati na predsednika republike, ker je znano, da je dosedanja večina — socialisti, novorepublikanci in radikalni socialisti (to niso nobeni socialisti, ampak radikalna meščanska stranka po primeru francoske Herriotove) — med seboj needinna in zato vlade ne more sestaviti. Na drugi strani pa je očitno, da je velika večina dežele proti framsonsko-socialistični vladi, kar so predsedniku republike izjavili skoraj vsi parlamentarci in drugi politiki, ki so bili poklicani na posvetovanja. Kako veliko važnost pripisuje predsednik sedanjemu položaju v Spaniji, dokazuje tudi dejstvo, da je povabil k sebi dr. Marañona in bivšega ministra Santiaga Alba, ki se nahajata v Parizu. Strogo držče se ustave, je predsednik države nato na koncu poklical k sebi še ministrskega predsednika Azana, kateremu je izročil noto, v kateri ga je obvestil o uspehu posvetovanj in o smernicah, ki so jih parlamentarci označili kot nujno potrebne za novo vlado. Obenem ga je obvestil, da bo poveril vlado vodji zmerne republičanske stranke Lerrouxa.

V vneski je kmalu nato bil pozvan k predsedniku Lerroux, kateremu je Alcala Zamora po-

veril sestavo novega kabineta. Program Lerrouxove vlade je že danes popolnoma pojasnjen. Medtem ko se je namreč predsednik republike posvetoval s parlamentarci, se je zbrala večina kortesov in se posvetovala o položaju. Uspeh posvetovanja je bil ta, da naj Lerroux sestavi večino po možnosti iz vseh republičanskih strank. Ali bodo v to večino vstopile one republičanske skupine, ki so podpirale Azano, to je veliko vprašanje; skoraj gotovo pa je, da bo Lerroux pridobil zase nekatere člane teh strank, ki so, kakor znano, jako nedisciplinirane. Absolutno izključeni so seveda oni bivši podporniki Azanove vlade, ki so propagirali kulturni boj s katoliško cerkvijo, in pa socialisti. Brezpogojno pa bodo podpirali Lerrouxa konservativni republikanci pod vodstvom Maure. Nova večina je obenem sklenila, da se mora parlament čimprej razpustiti in razpisati nove volitve, da se izve mnenje dežele. Kabinet pa, ki bo med tem vladal, mora začeti popolnoma novo politiko, ki bo zagotovila svobodo in zaščito vsem nacionalnim strankam brez razlike, naj bodo levičarsko ali desničarsko republikanske. Energično pa je treba nastopiti proti razkrajalnemu vplivu in delu socialistov in ostalih ekstremistov. Z eno besedo, španska vladna politika se bo odslej usmerila proti desnici. Vendar pa bo, kakor se razume samo po sebi, štela republiko proti vsakim poskusom vpostavitve monarhije. Konservativni republikani in večina zmernega liberalnega republičanskega krila zahteva tudi, da se razveljavijo protikatoliški zakoni bivše vlade.

Razen razpoloženja ljudstva, ki je pri zadnjih volitvah v občine in v ustavno sodišče jasno pokazalo, da ne mara kulturno-bojne framsonske in socialistične politike, je vplival na ta preobrat posebno znani pisatelj in profesor Miguel de Unamuno in vplivni inteligenti, ki stojijo za njim. Unamuno že dolgo dela na to, da se razpiše nove volitve, ker je sicer republika vsled protikatoliške in socialnoboljševalne politike Azanove vlade v nevarnosti.

Madrid, 11. sept. (a). Lerroux je sestavil definitivno listo članov nove vlade in jo izročil predsedniku republike, ki je nato konfiriral z odstopenim premijerjem, nato pa bo sprejel še Lerrouxa.

Kongres zdravnikov

Belgrad, 11. sept. m. Danes se je pričel v Belgradu balkanski medicinski teden, ki ga je otvoril predsednik Balkanske zveze zdravnikov dr. Marković, ki je navzoče romunske, grške in turške zdravnike ter turškega poslanika na našem dvoru Hajdar beja, grškega poslanika Melasa, bolgarskega poslanika Kjoseljvanova ter razne zastopnike naših civilnih in vojaških oblasti, pozdravil z iskrenim nagovorom. Bolgarski in balkanski zdravniki na balkanski teden niso mogli priti ter so se pismeno opravičili. Romunski zdravniki so prišli na zdravniški kongres pod vodstvom dr. Galacia, grški pod vodstvom dr. Pejzisa, univ. prof. iz Aten, turški pa pod vodstvom dr. Akima Mukterja. Predsednik Balkanske zveze, zdravnik dr. Marković je v svojem govoru nadalje naglašal, da so se balkanski zdravniki zbrali na tem sestanku z željo po miru in z željo, da se balkanski narodi gospodarsko in kulturno dvignejo. Za tako skupno delo je v prvi vrsti poklican ravno zdravniški stan, ki je prost vseh predsodkov in ki se je tega dela tudi med prvimi lotil. Za njim je še govoril dr. Vasa Jovanović, bivši minister, ki je izjavil, da so skupni napor in Balkanu že pričeli roditi prve sadove s sklenitvijo raznih konvencij med posameznimi državami. Kakor se zborovali že balkanski pravniki in industrija, prav tako so se letos balkanski zdravniki ponovno zbrali, da poljšče vse možnosti za skupno delo na Balkanu, ker higijenski pogoji v posameznih balkanskih državah ne zadovoljujejo. Zato je potrebno, da se za pobijanje skupnega zla med posameznimi balkanskimi državami sklenejo zdravstvene konvencije. Prvi je nato govoril upokojeni sanitetni general dr. Djurdjević o vlogi medicine v zvezi

balkanskih narodov, nato dr. Matija Ambrožič, univ. prof., o problemu zdravja in higijene pri otrokih in dr. Bojan Pirc, šef oddelka Centralnega higijenskega zavoda v Belgradu o higijeni vasi. Gostje so se nato odpravili na Avalo, kjer jim je bilo prirejeno kosilo. Popoldne so si ogledali higijensko razstavo.

Varšava, 11. sept. (a). Pat poroča iz Poznanja, da se je tam začel kongres medicinskih študentov iz slovenskih držav. Dozdej je prislopo okoli 250 čehoslovakov in 70 jugoslovancev. Tudi nekaj bolgarskih zdravnikov se je pripeljalo. Na železniški postaji so delegate pozdravili zastopniki oblasti, člani odbora kongresa in člani kraljevega poljsko-jugoslovanskega društva ter poljsko-češkoslovanskega združenja.

Belgrad, 11. sept. n. V dvorani nove univerze je bil danes kongres zveze zdravstvenih zadrug in jugoslovanskega društva za čuvanje narodnega zdravja, kateremu je prisostvovalo mnogo delegatov iz vse države. Na dnevnem redu je bilo tudi več predavanj, v katerih so se obravnavala strokovna vprašanja. Med drugimi je predaval tudi dr. Pirc, ki je zbranim delegatom razložil pomen in delovanje jugoslovanskega društva za čuvanje narodnega zdravja. Ob koncu je kongres sprejel resolucijo, v kateri se naprošajo vsi merodajni činitelji, da posvetijo zdravstvenim vprašanjem našega naroda svojo glavno skrb. Izgovori o varčevanju tu ne morejo in ne smejo obveljati.

Starhemberg:

„Fašizem bo rešil Avstrijo“

Budimpešta, 11. sept. b. Posebni poročevalci »Az Estac« poročajo iz Rima, da se je premestitev alpskega armadnega zbora iz Verone v Bozen izvršila po predhodnem sporazumu med Anglijo, Francijo in Italijo. Italija hoče s tem ukrepom ohraniti neodvisnost Avstrije in jo zaščititi pred eventualnimi vpadi, bodisi prasketarskih čet, ali pa organizirane vojske. Italija pa bo še naprej ostala prijateljica Nemčije vse do tlej, dokler Nemčija teh prijateljskih zvez ne bo sama onemogočila. »Az Estac« poroča o posebnem intervjuju, ki ga je imel knez Starhemberg ob času svojega obiska v Rimu s predstavniki avstrijskega tiska, vendar pa njegova izjava iz do sedaj neznanih razlogov še ni bila objavljena v avstrijskih listih. Starhemberg govori v tej izjavi, da bo Heilmwehr podpiral Dollfussovo vlado vse do tlej, dokler bo Dollfuss hodil po poti fašizma. Če se bo pa položaj spremenil, potem Heilmwehr računa ne samo na podporo Italije, ampak tudi na podporo Anglije in Francije. Po njegovi izjavi zastopata Francija in Anglija stališče, da bi Starhembergov fašistična politika lahko konsolidirala državo in jo očistila nacionalno-socialistične propagande.

Pariz, 11. sept. c. Pertinax je v »Echo de Paris« objavil izjavo zunanjega ministra Paul-Boncourja z ozirom na vprašanje, ali je storjeno vse potrebno, da se prepreči priključitev Avstrije k narodnosocialistični Nemčiji. Pertinax trdi, da je Paul-Boncour v svojem odgovoru naglašal, da ima zadnjo besedo o tem Mussolini, kateremu je Francija dala proste roke v reševanju avstrijskega problema.

Automobilске nesreče

Rim, 11. sept. c. Po včerajšnji veliki nesreči na avtomobilskih tekmah v Monziju, pri katerih sta se smrtno ponesrečila vozača Campari in Borsacchini ter je bil hudo ranjen vozač Cortelbacco, se je danes pripetila druga nesreča. Poljski vođa Čajkovski, ki je vozil z avtomobilom znamke »Bugatti«, je zdrknil s proge in zadel v deblo, pri čemer je motor takoj eksplodiral. Čajkovski je dobil hude poškodbe in je kmalu potem v bolnišnici umrl.

Stare znamke v veljavi

Belgrad, 11. sept. (a) Prometni minister je odobril, naj se odstranjen francoske znamke — izdane iz leta 1926, s pretiskom imena »Jugoslavija« — vnovič izroče v promet za taksiranje poštnih pošilk. Te znamke so pretiskane s črno barvo. Na gornjem delu je ime »Jugoslavija« v cirilici, na spodnjem delu pa v latinici. Teh znamk je 12 vrst in sicer po 25 in 50 par, po 1, 2, 3, 5, 8, 10, 15, 20 in 30 Din.

Volitve v Delavsko zbornico

Zadnji dnevi za reklamacije

Volivni imeniki so zaradi reklamacij razgrnjeni na občinskih uradih onih občin, v katerih ima zdravnik zdravstvenega okrožja OUZD svoj sedež, samo do 14. septembra 1933. Vsak nameščenec in vsaka nameščenka naj se torej takoj prepriča ali je vpisana v imenik in če je vpisana v pravi, t. j. v nameščenski skupini.

Kje so volišča?

Volitve se bodo vršile dne 7. oktobra 1933 na obratnih voliščih, dne 8. oktobra 1933 med 9. in 17. uro pa na rednih voliščih.

Obratna volišča se postavijo za volivce, zaposlene v obratih z nad 150 delavci, ako zahteva to do 20. septembra pismeno pri glavnem volivnem odboru starešina delavskih zastopnikov dotičnega obrata ali organizacija, ki je registrirana pri Delavski zbornici.

Vsi drugi volivci volijo na rednih voliščih dne 8. oktobra 1933.

Voli se osebno ali pismeno. Osebno morajo voliti vsi oni volivci, katerih obratovališče ni oddaljeno nad 5 km od rednega volišča. Vsi ostali pa volijo pismeno po pošti.

Volišča, kjer se voli osebno, so v sledečih krajih:

I. (štajerski del banovine) Zalec, Rogatec, Laško, Polzela, Celje, Vojnik, Sv. Jurij ob juž. žel., Šmarje pri Jelšah, Štore, Št. Pavel pri Preboldu, Radeče, Rogoska Slatina, Planina pri Sevnici, Oplotnica, Slov. Konjice, Mozirje, Šoštanj, Velenje,

Občinske volitve

(Odgovori na vprašanja)

Na uredništvo prihajajo vsak dan vprašanja, ki se tičejo občinskih volitev, volivnih imenikov, kandidatnih list itd. Ker so nekatera vprašanja zelo važna za vse volivce, bomo na ta vprašanja odgovarjali v listu.

Popravek volivnega imenika. F. M. v S. Pri županstvu ste zahtevali popravek volivnega imenika in sicer ste hoteli nekoga v volivni imenik vpisati, za drugega pa ste predlagali, da se izbriše iz volivnega imenika. Na županstvu so vam rekli, naj dotični volivci sami zahtevajo popravek volivnega imenika in so vam vaš zahtevek kratko odklonili. — Vaš župan nima prav. Opozorite ga na §§ 8, 9 in 10 zakona o volivnih imenikih. Vsakdo ima pravico volivni imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase, bodisi za drugega zahtevati njegov popravek. Imate pa tudi pravico zahtevati pismeno pri okrajnem sodišču popravek imenika, bodisi zase, bodisi za koga drugega.

Takse. F. R. v K. Na občini ste hoteli prepisati volivni imenik. Župan vam je to brez nadaljnje pomoči omogočil, potem pa je zahteval od vas za vsako stran volivnega imenika takso 5 Din. — Če ste županu takso plačali, zahtevajte takoj povrnitev takse, ker po zakonu o volivnih imenikih župan nima pravice pobirati takse; zakon celo izrečno določa, da se ne pobirajo nobene takse.

Klicanje na odgovor radi glasovanja. A. C. v J. Uslužbeni ste v državnem podjetju. Nekateri Vaši tovariši vas strašijo, da boste takoj odpušteni iz službe, če boste glasovali za gotovo listo. — Vaša bojazen je popolnoma brez podlage. Zakon o občinah pravi v § 43: »Nobeno oblastvo ne sme v nobenem primeru klicati volivca na odgovor zaradi glasu, ki ga je oddal pri volitvah. Vsakdo ima torej pravico glasovati za tisto listo, od katere pričakuje, da bo najbolje upravljala občino in občinsko premoženje. Samo po sebi se razume, da tudi noben zasebnik ne sme klicati na odgovor zaradi glasu, ki ga je kdo dal pri volitvah eni ali drugi listi.

Stranke in kandidatne liste. A. G. v R. Pri Vas trdovratno govorijo, da mora biti kandidatna lista za občinski odbor vezana na stranko. Pravijo celo, da je bilo to razglašeno v uradnem listu.

V službenem listu ni bilo nikdar razglašeno, da morajo biti liste vezane na stranko. Zakon o občinah in uredba, katero je sprejel banovinski svet, določa, da se kandidatna lista imenuje po nosilcu liste. Izjave, želje in predlogi kakega etrankarja, še niso zakon. Po zakonu, ki točno predpisuje sestavo kandidatnih list, se liste ne smejo vezati na stranke.

Razrešeni župani in občinski odborniki. Leti. Med volivci v Vaši občini vlada velika nejasnost glede tega, če občinski odborniki odnosno župan, ki so bili v zadnjih letih razrešeni, lahko kandidirajo.

Župani in občinski odborniki, ki so bili razrešeni v zadnjih letih, lahko kandidirajo, ker ni bil noben odbornik ali župan razrešen po § 132 zakona o občinah od 14. marca 1933, ki je stopil v veljavo 14. junija 1933.

Kazni in kandidature. A. M. v J. Letos ste bili obsojeni na denarno kazen oziroma v slučaju neizterljivosti na 14 dni zapora. S kaznijo vam ni bila izrečena tudi izguba državljanjskih pravic. Vprašate, če smete kandidirati, oziroma če imate eploh pravico voliti.

Če nimate nad seboj drugih grehov, smete voliti in emete kandidirati. Zakon o volivnih imenikih pravi: »Začasno izgube volivno pravico: 1. oni, ki so obsojeni na robijo ali zapor, daljši od leta dni, dokler se ne vrnejo v pravico; 2. oni, ki so obsojeni na izgubo častnih pravic; za čas, dokler traja ta kazen; 3. oni, ki so v stečaju (konkurzu); 4. oni, ki so pod skrbstvom, in 5. oni, ki so z razsodo izgubili volivno pravico zaradi volivnih kaznivih dejanj.

Občinski računi in kandidatura. J. B. v S. Kot župan ste bili razrešeni. Proti vam so nekateri občani vložili ovadbo, češ, da niso račun pri občini v redu. Revizija je ugotovila, da so Vaši računi popolnoma v redu in da ste celo svoj denar založili v občinsko blagajno, ki ni imela potrebne gotovine. Tisti ljudje, ki so Vas ovadili, sedaj govorijo po občini, da Vi ne smete kandidirati.

Vi lahko kandidirate. Ne more biti občinski odbornik tisti, ki je z občino v pravdi, dokler se pravda ne dovrši, in pa tisti, ki mora položiti račun o upravljanju občinske imovine ali o upravljanju kakega občinskega zavoda, ali o kakem poslu, ki mu ga je občina poverila, dokler ga ne položi. Vaši računi so v redu, zato lahko kandidirate.

Kdo sestavlja liste za občinske volitve. G. L. K. V vaši občini se govori, da bodo kandidatne liste sestavljala oblastva, banov, avetniki in po-

Dunajska vremenska napoved: Verjetno je, da se bo oblačnost na jugu še zmanjšala.

Zagrebska vremenska napoved: Večinoma jasno s počasi naraščajočo oblačnostjo. Zmerno topla.

Brežice, Sevnica, Rajhenburg, Maribor, Sv. Lovrenc na Pohorju, Sv. Lenart v Slov. gorah, Št. Ilj v Slov. gorah, Fram, Ruše, Slov. Bistrica, Murska Sobota, Dobrovnik, Dolnja Lendava, Gornja Radgona, Ljutomer, Apače, Radenci, Ormož, Ptuj, Guštanj, Crna, Ribnica na Pohorju, Muta, Marenberg, Slovenjgradec, Prevalje, Mežica, Dravograd, Trbovlje, Hrastnik.

II. (kranjski del) Krško, Velike Lašče, Kočevje, Ribnica, Žiri, Kokra, Škofja Loka, Železniki, Kranj, Radovljica, Bled, Bohinjska Bistrica, Jesenice, Ljubljana, Višnja gora, Št. Vid nad Ljubljano, Vrhnika, Grosuplje, Vevče, Logatec, Cerknica, Stari trg, Kamnik, Domžale, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Trebnje, Toplice, Žužemberk, Mokronog, Zagorje, Litija, Trzin.

Osebe, katerih obrati se nahajajo na navedenih voliščih, volijo torej osebno. Pa tudi te osebe morejo voliti pismeno, ako je njih obratovališče najmanj 5 km oddaljeno od njihovega rednega volišča. Vsi drugi pa volijo pismeno, in sicer volijo pismeno volivci naslednjih volivnih okrožij:

Vranksko, Podčetrtek, Poljčane, Loče pri Konjicah, Vitanje, Ljubno, Gornji grad, Sv. Peter pod Sv. gorami, Kozje, Bizeljsko, Lukovica, Motnik, Dobrova, Ig, Pragersko, Sv. Jurij ob Pesnici, Gor. Lendava, Beltinci, Križevci, Cankova, Fara pri Kočevju, Sodražica, Kranjska gora, Planina pri Rakeku, Kostanjevica in Središče ob Dravi.

(Iz pisarne glavnega volivnega odbora Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije v Ljubljani.)

slanci. Kaj v tem oziru predpisuje zakon in uredba bana?

Zakon in uredba predpisujeta, da sestavijo kandidatno listo občani-volivci, ki po svobodnem preudarku izberejo ljudi svojega zaupanja. Samo obrazec kandidatne liste bo od oblasti točno predpisan. Nobena oblast ni po zakonu poklicana, da se vmešava v sestavljanje kand. list, ker zakon že sam izloča od kandidature tiste ljudi, ki niso sposobni za občinske odbornike.

Ljubljana, 11. sept. (a) Banaka uprava dravske banovine razglasa, da se bodo občinske volitve v dravski banovini vršile 15. oktobra.

Uredba o kandidatnih listah, ki je bila sprejeta na izrednem zasedanju banovinskega sveta v začetku septembra, je odobrena. Prav tako je odobrena tudi uredba o komasaciji občin.

Slovenski romarji pri Mariji Bistriški

Iz celjskega in laškega okraja se je zbralo v desetih dneh blizu 700 božjepotnikov k Mariji Bistriški. Večinoma so bili kmetje, delavci, rudarji, železničarji in njihove žene. Pri Mariji Bistriški je čakala slovenske romarje vsa Bistrica. Predsednik občine je iskreno pozdravil vse Slovence, zlasti romarje. Na njegov pozdrav je odgovoril vodja izleta in podčrta potrebo sodelovanja in poglobitve verskega življenja. Med aviranjem pobožnih pesmi gasilske godbe in petjem slovenskih in hrvatskih Marijinih pesmi so šli romarji v procesiji v Marijino svetišče. Na vseh oknih hiš so gorele sveče, zažigali so bengaličen ogenj in po peturni vožnji in enourni pešhoji so prišli izletniki v največjo hrvatsko Marijino svetišče, kjer je imel navdušeno pridigo o Majki božji Bistriški g. Pavlič. Večina romarjev je vso noč pela in molila v svetišču. V nedeljo so skoraj vsi pristopili k sv. obhajilu, na koru pa je pel zbor cerkvenih pevcev iz Dola pri Hrastrniku, pomnožen z izbornimi tenoristi celjskih študentov in mariborskih bogoslovci. Ob 10 so romarji dospeli v Zagreb, kjer so jih na kolodvoru sprejeli in pozdravili zastopniki zagrebških prosvetnih društev. Med petjem Marijinih pesmi je šel sprevoz po Tomislavovem trgu preko Jelačićevega trga na Kaptol, kjer je imel pred Marijinim kipom prof. Pavlič slovenski in hrvatski nagovor.

Izletniki so si nato ogledali muzej, Strossmayerjevo galerijo slik in etnografski muzej, kjer so posebno žene in dekleta občudovale lepoto hrvatske narodne noše. Skupina pobožnih romarjev pa je imela še eno sv. mašo in pridigo pri sv. Roku.

Popoldne smo ob pol 2 zapeli Marijine pesmi v prekrasni zagrebški stolnici, od koder so se skupine napotile v Maksimir, v zoološki vrt, na velesesem, kjer so si naši kmetje ogledali razstavljeno živino. Zadnja skupina pa je šla na pokopališče Mirogoj, kjer so položili venec na grob Stanka Vraza. Prof. Pavlič je imel na grobu hrvatskih književnikov govor o slovenski vzajemnosti. Nato je spreved krenil med petjem narodnih pesmi k sv. Ksaveriju, kjer je položil venec na grob Ant. Mahničarja z napisom: »Škofu mučeniku in učeniku — Celjani«. Nato je imel pridigo g. Pavlič o glagoljših, škofu Mahničarju in o zvestobi do matere cerkve. Na vsem potovanju je vladal najlepši red, katerega so pomagali vzdrževati celjski skavti.

Kongres odvetnikov

Dubrovnik, 11. sept. (a). Priprave za mednar. odvetniški kongres v Dubrovniku, ki se bo vršil od 14. do 18. t. m., so popolnoma končane. Dozdej je prijavljenih 200 udeležencev iz raznih držav. Mnogo odvetnikov pride iz Avstrije, češkoslovaške, Francije in Švice, zastopane bodo pa tudi skoraj vse odvetniške zbornice iz vseh evropskih držav.

Belgrad, 11. sept. Za šefa knjigovodstva v peti skupini v podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani je povišan g. Koloman Meisner.

Belgrajske vesti

Belgrad, 11. sept. (a). Danes ob 12 je Nj. Vel. kralj sprejel v svečani avdienci novega poslanika USA na našem dvoru g. Charlesa Wilsona, ki je pri tej priliki izročil po običajnem ceremonijelu svoja akreditivna pisma.

Belgrad, 11. sept. m. Včeraj se je sestal jugoslovansko-palestinski gospodarski odbor in sklenil, da se udeležijo velesesja v Tel-Avivu in da se zgradi stalen jugoslovanski paviljon za te velesesje.

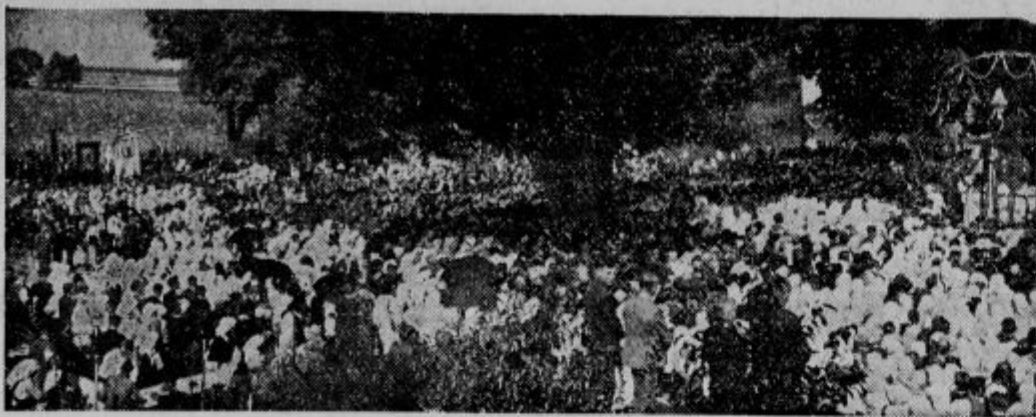
Belgrad, 11. sept. m. Kongres Mednarodne zveze železničarjev-astinentov je danes popoldne in popoldne nadaljeval svoje delo ter je odobril poslovanje upravnega odbora za zadnji dve leti.

Celje, 11. sept. Danes popoldne se je mudil v Celju minister za zgradbe g. dr. Skrlji. Na okrajnem glavarstvu je sprejel tudi zastopnike mestnega magistrata ter v razgovoru z njimi obljubil svojo pomoč v vprašanju regulacije Savinje.

20.000 Prekmurcev izpričuje

zvestobo Odrešeniku in Cerkvi

Dne 8. septembra se je v Turnišču vršila slovesna proslava 1900 letnice Odrešenja. Udeležilo se je 20.000 ljudi

Cvet moravske dekanije na Limbarski gori

Moravče, 10. sept.

»Saj ne bo nič danes, ko tako slabo kaže, so rekli malodušneži, ko so gledali težke oblake, iz katerih je rosilo. »Kdo bo šel v takem vremenu na Limbarsko gorico? Toda med fanti ni bilo malodušnosti. Kaj pa je kranjskemu fantu, takale jesenska ploha! Marelo stisne pod pazduho, pa gre po blatu in strminah tja, kamor ga vleče srce. In ta dan je dvignila fante resna želja na Limbarsko goro, da bi tam opravili skupno pobožnost, se navdušili za svete fantovske ideale in si izprosil božjega varstva za težke dni, ki jih v prihodnosti čakajo. Od vseh strani so se zgrinjale fantovske trupe, vesele in korajžne. Ko je ura udarila deset, se je 600 fantov zbralo v prostorni romarski cerkvi.

Na prižnico je stopil ljubljanski stolni vikar g. Jože Košiček in je fantom, članom župnijskih kat. akcij v dveh govorih razložil naloge, ki čakajo predvsem kat. slovenske fante pri uveljavljanju programa kat. akcije ter jim priporočal sredstva,

s katerih pomočjo bodo ta program lahko izvrševali. Med prvim in drugim govorom je bila sveta maša, med katero so peli združeni fantovski zbori pod vodstvom moravskega g. organista. Za sklep so bile pete litanije M. B. z ljudskim petjem. Tu sem naj bi prišel poslušati oni, ki trdi, da možki niso za ljudsko petje. Tako korajžno in glasno so peli fante, da se je dobesedno cerkev tresla. V dveh in pol urah je bila pobožnost končana.

Fante so se v cerkvi in na poti vzorno obnašali. Nekaj minut po končani službi božji so že zadnji zapustili prijazno goro, katero so kot v pohvalo sijajnim fantom obšli solnčni žarki, ki so premagali temne oblake. In ti fante so se kot solnčni žarek, ki prenaša toploto in življenje, razšli na vse kraje moravske dekanije, kjer bodo sedaj s podvojenimi silami delovali za zmago idej, katerim so na gori prisegli zvestobo. Drugo leto pa bodo, tako so sklenili, zopet prišli. Takrat bodo še druge pripeljali s seboj, da jih bo tisoč; in vsi bodo ene misli, enega srca.

10.329 srednješolcev v Sloveniji

Ljubljana, 11. septembra.

Sedaj so zaključeni vpisi v slovenske srednje šole. Seveda je še čas, da se nekateri zakasneli dijaki morejo še vpisati, vendar pa končna slika bi-siveno ne bo spremenjena.

Na klasično gimnazijo v Ljubljani se je vpisalo 821 dijakov in 105 deklet, skupno torej 926. V 1. razred se je vpisalo 278 dijakov in dijakin.

Na I. realno gimnazijo se je vpisalo 808 dijakov, od teh 108 v realne razrede. Na III. realno gimnazijo se je vpisalo 696 dijakov, na obeh gimnazijah skupno se je vpisalo v prve razrede 353 dijakov. Na II. realno gimnazijo se je vpisalo 1317 dijakov, med temi 412 fantov in 905 deklet. V 1. razred se je vpisalo 120 fantov in 173 deklet. Na mestno realno gimnazijo se je vpisalo 651 dijakin, od teh v 1. razred 140. Skupno se je vpisalo v Ljubljani 4502 srednješolca, med temi 1670 deklet.

Na državnem učiteljsku v Ljubljani se je vpisalo 307 dijakov, med temi 125 fantov in 182 deklet. V četrtem letniku so morali odpri za dijakinje paralelko.

V Mariboru se je na državno učiteljsko šolo vpisalo 314 dijakov, med temi 107 fantov in 207 deklet. V prve letnike učiteljske šole letos niso sprejemale.

Na mariborsko klasično gimnazijo se je vpisalo 736 dijakov, med temi 663 fantov in 133 deklet. V 1. razred se je vpisalo 137 fantov in 38 deklet, skupno 175. Na mariborsko realno gimnazijo se je vpisalo 1236 dijakov, med temi 755 fantov in 468 deklet. V prve razrede se je vpisalo 153 fantov in 89 deklet, skupno 242. Na ojsko realno gimnazijo se je vpisalo 823 dijakov, med temi 206 deklet. V prve razrede se je vpisal 201 dijak, med temi 69 deklet. Na petjsko realno gimnazijo se je vpisalo 894 dijakov, med temi 278 fantov in 116 deklet. V 1. razred se je vpisalo 53 fantov in 20 deklet.

Na štiritirazredno gimnazijo v Murski Soboti se je vpisalo 256 dijakov, med temi 72 deklet. V prvi razred se je vpisalo 50 fantov in 28 deklet.

Na gimnazijo v Kranju so se vpisali 604 dijaki, med temi 223 deklet. V 1. razred se je vpisalo 90 fantov in 55 deklet, skupno 145. Na gimnazijo v Novem mestu se je vpisalo 260 fantov in 104 deklet, skupno 364. V 1. razred se je vpisalo 51 fantov in 19 deklet, skupno 70. Na gimnazijo v Kočevju sta se vpisala 302 dijaka, med temi 68 de-

Lepe, moderne spomenike poceni izdeluje KUNOVAR FRANJO kamnoseško in kiparsko podjetje Ljubljana, Pokopališče Sv. Križ Telefon št. 2787.

Na Durmitor

Do Donjih Crkvic.

V senci udobno zleknejen je ležal pastir, zraven njega je sedel sinček, okoli njiju so se pasle ovce. Zmotimo ga, vprašamo ga, koliko je še do Donjih Crkvic. Mirno odgovori: »Pol ure za vas, a jaz pridem v četrto ure, ako Bog dale.« »Vraga,« reče naš lbro, »nikdar! Pastir živahno poskoči, stopi k lbru in mu moli roko. »Daj, staviša,« reče pastir. Lbro stisne roko. Že smo mislili, da bomo videli zanimivo tekmo. Pa si Bosanec lbro in črnogorski pastir pogledata v obraz, pastir reče: »Vročina je, brate.« Tako je, ako Bog da,« odvrne lbro. In počasi smo zopet nadaljevali pot.

Vzpenjamo se bolj in bolj. Če se na tej poti ozreš nazaj, te pozdravi v dalji sivi Maglič, ki pogleda iznad svojega predgorja. Na našo Gorenjsko te spominjajo s snegom pokriti vrhovi. Hodimo še eno uro in druge pol.

Zavijemo še čez rob grebena in že smo na najvišjem vrhu visoke planote. Prvič zagledamo v daljavi 40 km pogorje Durmitor. Krasna je ta skupina. Malo odročne so videti stene, vrhovi in grebeni, pa nič ne de. Bo žel? Pod seboj zazreš mično planinsko vas — Rudine. Hodimo še pol ure, gori, doli in dospemo do vasi. (Od pastirja do vasi smo rabili dve uri, on bi pa prišel v četrto ure, ako Bog da... Če ti bo v teh krajih kdo povedal, koliko boš hodil od tod do tod, moraš napovedani čas pomnožiti s štiri in še urno boš moral stopiti.) Zavili smo v vasio in se ustavili pod košato lipo sredi vasi. Ta dan je bila nedelja. Vse je bilo prazne oblečeno. Če si motril obleko, zlasti žensko, si zapazil, da je industrija že dokaj zrinila domače pridelovanje blaga, plat-

na, nogavice in čevlje. Ljudje so se pogovarjali pred hišami, dečki so se podili po vasi, deklice so si šepetale med seboj. Na vzpetini nad vasjo so se pasle ovčice in razsedli konji. Orožnik se je važno pogovarjal z nekom. Učiteljeva žena je pestovala in mirila številno dečo. Ozračje je bilo hladno, ostro, pa vendar prijetno. Srečni so ljudje, ki živijo tako daleč od hrupa in prevare.

Mlado deklico smo naprosili za mleko in kruh. Takoj nam je prinesla oboje, v lepi porcelanasti skledi. Bila je oblečena mično in čisto, če si se pogovarjal z njo, si videl veliko prirodno razumnost. In vsi ljudje v tej vasi so taki. Dobri del zasluže pri toliki stopnji ljudske omike ima šola in njen učitelj, ki je v tej vasi.

Pod lipo je prišel učitelj in se nam predstavil. Visok, močan človek, zgovoren, prijeten in ne vsiljiv. V te kraje je bil prestavljen s hrvatske nižine. Pa se ni zapil, temveč si je ustvaril dom in se izživljal v delu za mladino in prosveto. (Še enkrat smo ga imeli čast srečati na svoji poti, že na povratku.) Šola sama je lesena zgrajba s skromnimi okni, majhna in prikupna. Tudi lično cerkvice imajo v vasi. Kmalu za nami je prispela v vas skupina zagrebških turistov. Tudi nje so prijazno sprejeli. Njihov vodnik, znani Omer, je prišel k nam in nam dal nekaj dobrih nasvetov na pot. Ko smo se dodobra odpočili, je bila že dve popoldne. Treba se je bilo kar urno odpraviti, če smo hoteli biti za noči v Nedanju. Optimali smo konjiča, vprašali za pot in odšli. Že zopet smo stvorili stari stroj naše odprave — spredaj lbro na konjcu, za njim kobilica, visoko natovorjena, za njo nas pet brez srajc, le s cepini v rokah. Pot nas vede po skoraj ravni visoki planoti, ki kar živo so-

Starček v boju z vlomilci

Drzen roparski vlom v župnišče v Mošnjah

Mošnje, 10. sept.

V soboto, dne 9. septembra proti polnoči so si potepuhi pripravili vhod v mošenjsko župnišče. Pri sosedu Francu Megliču so si izposodili tesarski stol. Na njem stoječ je eden na oknu na stopnišču iz prtiličja v nadstropje razmaknil omrežje, spretno ubil eno steklo in odprl okno. Tisti, ki je imel najdrobnejšo glavico s seboj, se je splazil v poslopje ter vsem odprl zadnja vrata župnišča. Pol ure so gospodarili v prtiličju, v kuhinji pospravili drobiž, pripravljen uprav za brezposelne potnike, vlomili v klet ter pokusili malo rdečega.

Nekaj pred polnočjo sta dva vstopila v nadstropju v nezaklenjeno pisarno; župnik v sosednji sobi je čutil, da so se vrata zelo rahlo odprla. Na vprašanje, kdo je, ni dobil odgovora. Ker so bila vrata med pisarno in spalnico do kraja odprta, je videl svet električne svetilke, ki sta jo imela s seboj in jo večkrat za hip prižgala, pa brž spet ugasnila. Planil je s postelje k odprtim vratom in jih hotel zapreti in zakleniti, da bi bil vsaj začasno varen. Morda sta menila, da jih hoče župnik oborožen napasti; planila sta nanj; eden ga udaril parkrat po glavi, spoprijela sta se in oba padla. Župnik je roparju izvil iz roke napadalno orožje in ga je z njim v temi krog štirikrat kresnil po glavi ali ... ko je ropar skrbno skušal preprečiti z rokama župnikove klice.

Kar začne ropar prijazen biti: »Vi ste starček; ne bomo vam nič žalega storili. To pa veste, da smo mi brezposelniki veliki reveži; potreba nas je prignala; hočemo samo denar; veste nas je šest; lepo se vdajte in blagajne odprite, pa bo dobro. Samo tiho bodite! Župnik je dejal: »Denar dam; pa ga je malo. Blagajno tudi odprem, pa je skoro prazna. Cerkev nima nič. Hranilnice več nimamo.« Ali

ne? — »Ne!« — »No, brž vstanite in odprite!« — »Posvetite, da bom videl vstati.« — »Luči pa ne, vam bom jaz pomagal,« kar je res storil.

Župnik je segel v žep suknje, ki jo je tisti dan nosil, in mu dal 120 Din. Primerilo se je, da je bila vprav ta dan njegova suknja tako bogata. Potem mu je dal ključek od blagajne. Šepetaje je roparski načelnik tožil tovarišu Stankotu, da je v blagajni mizerija, suša, kriza in nič jurjev, ki sta jih pričakovala.

Sedaj so se pa jele vžigati žarnice v župnišču in krog njega; bila je razsvetljava kakor na sveti večer; tla so jima postala pregorka; odkurila sta jo s tovariši, ki so stali na straži.

V blagajni je bilo samo Din 5,25 in teh ni s seboj vzeli; pač je šla z njimi župnikova novomašna ura in 2 verižici.

Vlom v župnišče v Lomu

Tržič, 10. septembra.

V Lomu nad Tržičem je bilo v nedeljo med sv. mašo vlomljeno pri vratih iz dvorišča v župnišče. G župnik in gospodinja sta bila v cerkvi in nepoklicane roke so nemoteno stikale po sobah za denarjem. Denarni plen ni bil sicer posebej velik, ker so te zaloge danes po vseh župniščih le pičle. A odnešen je bil župnikov zasebni denar in župnijska ročna blagajna. Poleg različnih drugih predmetov je tat odnesel tudi župnikovo in gospodinjino žepno uro. Škoda je kar okoli štiri tisoč dinarjev. Ročno blagajno so našli proti večeru v bližnjem potoku za župniščem, vlomilcev pa doslej še niso izsledili. Upravičeno se je vsak zgražal nad tem vlomom, saj je znano splošno, s kakšno požrtvovalnostjo so Lomljani ustanovili lastno župnijo in le s težavo in priznajo župnikovo dobrohotnostjo jo morejo v teh časih vzdrževati.

2500 Mar. otrok v Rajhenburgu

Rajhenburg, 8. septembra.

Komaj so se danes ohladila tla v rajhenburški baziliki Lurške Matere božje ko so odšli ljubljanski romarji, že so začeli prihajati novi častilci nebeške Matere, mlada srca nedolžnih otrok iz okoliških župnij. Ko je danes odzvonilo poldne, se je začelo gibanje. Okrašeni vozovi, naloženi veselih otrok, kar samoposebi je privlela pesem in na Videm so se zgrinjali vozovi z vseh strani. Nad 50 voz — samo z Velike Doline, ki ima blizu 40 km do Rajhenburga, je bilo 12 polnih voz — je šlo proti svetišču Lurške Čudodelnice. Mnogo jih je prišlo peš. V cerkvi je kratko, a lepo povedal svetnik Züst, po kaj smo prišli. — Pred petimi litanijami, ki jih je vodil g. dekan Medvešek z Vidma,

so otroci zapeli: O Marija, naša ljuba Mati. — Nato so zborovali otroci pred cerkvijo, kjer so nastopili posamezni otroci iz posameznih župnij. Lepo so naredili vsi, a najbolj smo se radovali svetoduškega govornika, a obudovali smo druge, med katere gotovo spada zbor govornikov z Radne, ki so izrekli prisego — zvestobo ljubi gospej Lurški, katere 75-letnico smo s to slavnostjo obhajali. Da pa ni bilo dolgočasno, je zapel brežiški pevski mladinski zbor par pesmi. — Ko je še g. dekan Anžič iz Škočjana posvetil to veliko družino Marijinih otrok za vselej Mariji, so se razšli domov otroci, odkoder so prišli, t. j. v Krško, Brežice, Zdoie, Videm, Sevnico, Boštanj k Sv. Duhu, Leskovec, Sv. Križ, Cerklje, Vel. Dolino.

Ljubljana sredi zračnega prometa

Ljubljana, 11. septembra.

Ljubljana se po otvoritvi letališča krepko uveljavlja tudi kot važna letalska postaja. Vedno večje je število ljudi, ki spoznavajo prednosti in ugodnosti letalskega prometa. Počasi tudi izginjajo predsodki proti letalu, ki ni nič manj varno kakor železnica in avtobus in kar je glavno: ni dosti dražje, če pa vpoštevaš ugodnost in naglico potovanja, pa znatno cenejše. Iz podatkov, ki nam jih je dala na razpolago družba za zračni promet-center Ljubljana (ki pa žal ne pozna slovenskih štampiljk), posnemamo nekaj podatkov o ugodnem razvoju letalskega prometa v zadnjih dneh.

Tako je 28. avgusta letelo v Zagreb 6 potnikov, nazaj pa se ni nihče vrnil. Druga dne, 29. avgusta je letelo v Zagreb 5 potnikov, v Ljubljano pa so prileteli štiri. Tudi za naslednje dni kaže statistika, da leti povprečno iz Ljubljane v Zagreb 3, 4, 5 in tudi 6 potnikov, nazaj pa povprečno tudi toliko. Letalo je torej vedno bolj zasedeno, k čemur bi še pripomnil, da ima izmed potnikov vsaj eden s seboj nekoliko več prtljage.

Še bolj ugodno pa se razvija promet Ljubljana-Sušak in povprečno leti vsak dan na Sušak 4 do 8 potnikov, nazaj se jih tudi približno toliko vrne.

Vseh potnikov skupaj je potovalo od 20. avgusta pa do 9. septembra 225 in sicer le na rednih linijah med Ljubljano, Zagrebom in Sušakom. Na dan otvoritve letališča, dne 20. avgusta je letelo skupno 100 ljudi, v nedeljo 3. septembra pa 18 ljudi.

Občinstvo pri tej priliki opozarjamo še na vozni red letal: Letalo na liniji Ljubljana-Zagreb-

Belgrad odhaja iz Ljubljane zjutraj ob 7, pristaja v Zagrebu ob 7.50 in v Belgradu ob 10.35. Iz Belgrada pa se vrača ob 13.55, pristane v Zagrebu ob 16.25 in prihaja v Ljubljano ob 17.30.

Letalo na liniji: Ljubljana-Sušak-Zagreb pa odhaja iz Ljubljane ob 6.10, pristane na Sušaku ob 6.50 in v Zagrebu ob 7.50. Vrača se iz Zagreba ob 16.45, pristane na Sušaku ob 17.35 in prihaja v Ljubljano ob 17.40.

Stražni ognji

Banja loka, 8. sept.

Zdihovski mežnar odzvoni Ave Marijo, možki prebivalci bornih vasic okoli zdihovske planote se porazdele po svojih poljih, zažgo kupe suhljadi in stražijo...

Sovražnik je v deželi, divji prašiči jim uničujejo polja, izoravajo krompir, teptajo oves in koruzo ter rijejo povsod, kjer je le malo upanja, da bo kaj za njihov želodec.

Po več skupaj jih pride na pašo in kar naglo uničijo njivo koruze ubogemu bajtarju. Če jih pri delu zalotijo in preženo, se kaj kmalu oglašijo na drugem koncu in nadaljujejo z delom.

Gorijo ognji, da v temnih nočeh razsvetljejejo okolico, grejejo može in fante ter odganjajo nadležne živali.

Vedno več mora biti ognjev in stražarjev, da obranijo sadeže pred njimi. Noč za nočjo, v suhi ali mokri, hladni ali topli bodo goreli še ti kresovi, dokler ne bodo spravljani vsi sadeži, ki so del življenja teh ljudi, med nepreglednimi gozdovi na kameniti kraški zemlji.

minja na Bloško-Rakitniško planoto. Na desni se dvigajo beli grebeni Magliča, pred nami utriplje v razbeljenem zraku Durmitor. Spotoma srečavamo ponosne Črnogorce, ki nam z živahnimi gestami razkazujejo svojo deželico. Pet ur hoda je po tej planoti. Spotoma so se privlekli težki, svinčeni oblaki, iz katerih se je vsul nemil dež in nas do kosti premočil. Pa je kmalu jenjal in ko smo se ravno posušili, smo uzrli pred seboj Nedajno.

Gorska vas Nedajno (1600 m).

Vas leži 1600 metrov visoko, v velikem ljaku, ki zbira vodo in jo pošilja v Taro. Lep je bil pogled, ko je zadnja, rumena luč obsevala vasio iznad Magliča. Iste tihi hiš, kakor naše planinske hiše, strehe strme, lesene, okajene od dima, ki se je prijetno vil iznad domov. Na vzpetini iznad vasi stoji cerkevica, ki spominja na naše primorske kapele. Res mična

vasica je Nedajno, Bog daj, da bi nas dobro sprejeli.

Vprašali smo lbro, ali pozna ta ljudi in če bomo lahko dobili prenočišče. »Kaj jih ne bi,« je dejal, »saj sem tod že neštetokrat tovoril. Nosil sem za firmo, ki plavi les po Tari. Dobro poznam gospodarja Matijo, tam bomo lahko prenočili in konje dali v njegov hlev.« »Vedi nas tja,« smo rekli lbru.

Med plotovi mimo vaškega vodnjaka pridemo že v mraku do hiše gospodarja Matije. Lbro obrazloži gospodarju, kdo smo, od kod in kam gremo in česa želimo. Gospodar nas prijazno pelje v sobo, ki nas kar preseneti s svojo snažnostjo in udobno opremo. Mož je bil namreč v Ameriki, kopal je tudi v Franciji, videl je mnogo sveta. Vse to se pozna na njegovem domu. Kakor v naših kmetijskih hišah, so viseli tudi tu na stenah okvirji z najrazličnejšimi fotografijami, razglednicami in slikami, na častnem mestu izbe visi slika kraljeve družine, pod njo priznanice, ki povedo, da je bil naš gospodar v vojni izvrsten strelec, zraven odlikovanja iz svetovne vojne. V izbji vidiš tudi zanimiv letak iz volilne borbe v polpretekli dobi.

Gospodar nam je prinesel večerjo: kisló mleko in varenik, kajmak (slana smetana) in ječmenov kruh, tudi nekaj skodelice kave. Pojedli smo, nato smo moževali. Lbro nam je povedal, da nam ne bo mogel več nositi, ker mora na košnji in ker ne zna več pota. Treba je bilo dobiti drugega konja. Ponudil se nam je kmet, ki je bil pri gospodarju po opravkih. Srečo smo imeli, da smo ga dobili, kajti vsi možki so odšli na katune seno spravljat. (Kaktuni so najvišja naselja v naši državi. So nekeke planšarije; v njih prebivajo kmetje polti, pozimi se navadno vračajo v vasi.

Ljubljanske vesti:

Učenci meščanskih šol v Ljubljani

Ljubljana, 11. sept.

Zadnjič smo priobčili številke o letošnjih ljubljanskih osnovnošolskih učencih. Pa tudi meščanskošolskih učencev je dovolj, čeprav seveda ne toliko, kakor osnovnošolskih.

V Ljubljani se je na I. deško meščansko šolo vpisalo 447 dijakov. Od teh se jih je vpisalo v I. razred 180, ki bodo razdeljeni v tri oddelke. Na II. deško meščansko šolo so se vpisali 304 dijaki, od teh v I. red 132, ki bodo razdeljeni na dva oddelka.

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo ob 20: »Solze ljubezni« (Konrad Nagel). Znižane cene.

★

○ **Esperanto!** Najlažje in najhitreje se ga naučite po izvrstni in zabavni Ce-metodi brez vsakih učil. Vabimo vas k poskusni uri v četrtek 14. t. m. ob 8 zvečer v prostorih šole na Grabnu, Čojzova cesta. Po zaključku lekcije se interesenti lahko vpišejo. Tečaj bo vodil diplomirani učitelj esperanta.

○ **Asfaltirna dela.** Pred dnevi je mestna občina dala asfaltirati ploščino med Marijinim trgom in trimostjem. — Včeraj pa so delavci dovršili asfaltiranje hodnika pred florijansko cerkvijo, kjer so sedaj vsa dela končana.

○ **V Ljubljani umrli od 1. septembra do 7. septembra 1933.** Komatar Jožef, 42 let, sodar, Vidovdanska c. 9; Jašovec Tekla roj. Ahn, 66 let, poštna uradnica v p., Gosposka ul. 10-1; Vrhovec Ivana, 58 let, služkinja, Japljeva ul. 2; Gerbec Anton, 26 let, pripravnik mestne kontrole, Kobariška ul. 58; Bernik Franciška, 71 let, zasebnica, Celovška c. 63; Regnard Edvard, 71 let, trgovec, Ulica Stare pravde 2; Rocco Karolina, roj. Mazzarotti, 67 let, Sv. Petra c. 24. — **V ljubljanski bolnišnici umrli:** Nanut Gvido, 10 let, sin dinarja, Cesenice 33; Dojč Ana, 2 meseca, hči trgovke, Gregorčičeva ul. 4; Hren Marija, 60 let, perica, Štepanja vas 52; Okorn Matevž, 52 let, posestnik, Brdo 8 pri Radovljici; Kopač Jerica, 66 let, zasebnica, Tržič; Bučar Ana, 66 let, vžitarica, Vel. Mlačevo 21; Ostrovski Franc, 8 let, sin delavca, Primskovo 4; Simčič Anton, 1 mesec, sin postrežnice, Aškercova ul. 1; Pavlič Franciška, 38 let, žena posestnika, Rove 7.

Zobozdravnik

Dr. Mirko Rambič

zopet redno ordinira
Telefon 33-28

○ **Dobro gospo** prosim, da bi hotela dati zajtrk revni dijakini brez očeta, ki hodi v šolo Lichtenurnov zavod. Ponudbe na uredništvo »Slovenec«.

○ **Lov za tatom kolesa.** Ob dramskem poslopu je včeraj okrog polne sonele kar lepo kolo, ki ga je tisk pristavil gledališki elektrotehnik Franjo Mrak. Mrak je odšel v poslopje, tedaj pa se je priplazil okrog vogla neki možakar, ki se je hitro vsedel na kolo in se pogljal v dir po Erjavčevi cesti. Mrak pa je prav tedaj slučajno pogledal skozi okno in opazil tatu, kako se pelje na njegovem kolesu. Prišel je klicati za njim: »Držite tatu!« Neki drugi kolesar se je pogljal za tatom, pridružil pa so se mu kmalu še nekateri drugi možaki na kolesih in eden od teh je res tatu dohitel ter ga pahnil s kolesa. Ko je zasledovalec hotel tatu prijati, je ta hitro izvlekel nož in zagrozil z njim: »Če me ne izpustiš...« Tat je nato stekel v tivolski park in se tam skril v grmovje. Z Bleiweisove ceste pa je hitro prišel stražnik Jakov in prišel iskati tatu. Kaj kmalu ga je izteknil in ga odgnal na policijo. Lastnik kolesa pa je ves srečen odpeljal svoje kolo. Na policiji so spoznali, da imajo opravka z 29 letnim Rudolfom, brezposelnim natakarnjem iz Pulja v Istri. Rudolf se klati po Julijki Krajini in Sloveniji ter se preživlja običajno samo s tatvinami. Ljubljanska policija je imela z njim že večkrat opravka. Izročila ga je sedaj sodišču.

○ **Vlomilec z zlomljeno nogo.** Zadnjič smo poročali, da se je policiji posrečilo odkriti vlomilca, ki je odnesel iz OUZD 4600 Din. Vlomilec je neki 24 letni Stefan T. Pri vplomu je namreč prehitro skočil več metrov globoko s poslopja in si zlomil nogo ter je moral v bolnišnico, kjer ga je našla tudi policija in ga zasilila. T. je policiji že precej znan in je že sodeloval pri nekaterih drugih pastolovščinah in vplomih v železne blaginje. Bil je član

Na I. dekliško meščansko šolo se je vpisalo 300 dijakinj, od teh v I. razred 132. Na II. dekliško mešč. šolo se je vpisalo 175 dijakinj, od teh 58 v I. razr. Skupno se je v Ljublj. vpisalo letos v mešč. šole 751 fantov, od teh v I. razred 312, ter 475 deklet, od teh v I. razred 190. Vseh meščanskošolskih dijakov je v Ljubljani 1936, med temi se jih je vpisalo v I. razred 502.

Kljub tem visokim številkam pa v Ljubljani še vedno nimamo nobenega poslopja za meščansko šolo.

znane tolpe, ki jo je vodil Martin Praček. Praček je bil pred kratkim obojen na 5 let rojbe ter sedi sedaj v mariborski kazalnici. Policija preiskuje, če ni T. tudi vplomil ali vsaj sodeloval pri vplomu v glavno zalogo tobaka na Bregu v noči na 30. julija. Vlomilec so tam odnesli okoli 800 Din. V tem poslopu je bil to v kratkem času še drugi vplom in policija je že tedaj slutila, da mora imeti vmes svoje dolge prste Pračkova tolpa.

○ **Razne tatvine v Ljubljani.** Na veseljem prostoru na velesajmu je neznan tat ukradel Francu Ilijašu iz žepa telovnika nikelnasto uro znamke »Doxa« in srebrno verižico v vrednosti 450 Din. Ura ima na pokrovu monogram I. F. — Te dni je neki približno 30 letni možki bežalci v Florijanski ulici 1 ter je pri tej priliki ukradel stranki Mariji Parcerjevi iz škatla dve mokri novi možki srajci, vredni 300 Din. — V posredovalnici za službe Novolny je neznan tat ukradel Franciški Korošičevi iz torbice 179 Din gotovine. — Tovarnarju Henrik Franzlu je neznan tat dne 21. septembra ukradel dve kolo znamke »Diamant«. — Iz veže v Gledališki ulici 5 pa je nekdo odpeljal Kamilo Hilbertu 700 Din vredno kolo znamke »Steyrer«.

○ **Nočno službo imata lekarni:** dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Cerkveni vestnik

Za duhovnike bodo letos v Domu še sledeči tečaji tridnevni duhovnih vaj: od 18. do 22. in od 25. do 29. septembra, od 9. do 13. in od 16. do 20. oktobra. Priglasite se! — Vodstvo Doma.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Četrtek, 14. septembra: KOMEDIJA ZMESNJAV.
Otvoritev sezone 1933-34. Izven.
Petek, 15. septembra: Zaprtlo.

Za gobe 12 milijonov

Ljubljana, 11. sept.

Prav ugodna sezona za gobe je bila lani. Jesenska sezona je lani trajala od septembra pa skoraj do srede novembra. Po mnogih krajih Slovenije so ljudje zaslužili lepe denarje, skoraj jim je bil edini zaslužek. Ponemok so nabrale cele koše gob v enem tednu. Zaslužili so tedensko 1000 do 1500 Din. Ugodna letina za gobe se je lani poznala tudi na ljubljanskem trgu, ki je bil ob tržnih dnevih z njimi izredno bogato založen.

Letošnja sezona ne kaže, da bo donesla tako lepih milijonov zneskov. Doslej je bilo za gobe dokaj neprimerno vreme. Šele prejšnji teden so se na ljubljanskem trgu pokazale večje množine gob in posledica je bila, da so cene jurčkam prav znatno padle. Danes je že merica po 3 Din, kg pa po 8 do 10 Din. Na trg prihajajo še razmeroma lepe gobe. V soboto je bilo na trgu v 6 dolgih vrstah do 20 košar in košarice, pa tudi danes je bil trg založen z gobjami. Nedeljsko vreme pa ni bilo ugodno za nabiranje gob, ker je bilo sprva deževno, zlasti ob jutranjih urah, ko je najboljši čas za nabiranje zdravih in lepih gob. Največ gob so danes prinesle na trg kmetice iz smledniške okolice. Tam v smledniških gozdovih, okoli Skarutne in Suhadol, je velika množina jurčkov, tudi gozdovi okoli Brezovice so pravi eldorado za gobarje. Po nekaterih krajih so se prikazali prvi karšji, goba, ki je zelo okusna, dalje prvi kukmaki in ponekod so našli strokovnjaki v gobarstvu tudi posebne, prav velike gobe, ki so jih krstili za »kodravke«. Pričačujemo, da bo letošnja jesenska sezona za gobe trajala tja do konca oktobra, ker napovedujejo lepo jesensko vreme z malimi padavinami.

Mariborske vesti:

Uboj za ubojem

Maribor, 11. septembra.

Komaj smo poročali o žalostnem dogodku, ki se je pripetil prejšnjo nedeljo v Račah, že moramo zopet zabeležiti žalostni dogodek, ki se je pripetil zopet v sosednji vasi — v Framu. Pri nekem posestniku v Framu je bila zbrana večja družba fantov, med njimi 22 letni kovaški pomočnik Ladislav Lorenčič ter kovaški pomočnik Anton Stern. Po orožniški ovadbi je dejanski etan sledeči: Omenjena družba fantov je spila pri posestniku okoli 4 litre vina, nakar so se v malo vinjenem stanju podali proti domu. Na križišču drž. ceste v Framu so obstali ter je prišlo do majhnega prepira, med katerim so se fantje med seboj spo-

□ **Iz pošne službe.** Napredovali so pri mariborskih poštah: Za upravniške pete grupe Irgolič Franc in Klemenčič Anton; v šesto grupo pa so napredovali sledeči uradniki in uradnice: Jamnik Ivo, Mohorčič Marija, Živko Amalija, Dekleva Helena, Matkuc Jospina, Sila Terezija, Pfelefer Hildegarde; v sedmo grupo Vavotec Ana in Gozdnikar Valerija; v deveto grupo pa Pahor Ivan.

□ **Smrtna kosa.** V ponedeljek je umrl v Krčevini, Aleksandrova cesta 7, v 65 letu starosti Kovačič Ivan, strolovodni mojster. Pogreb bo v torek ob 3 popoldne iz mestne mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. V Studencih, Frankopanova ulica 29, pa je umrla v starosti 64 let zasebnica Franciška Cerče. Pokojnico položijo k večnemu počitku v torek ob pol 5 iz studenške mrtvašnice na tamonjsko pokopališče. Rajnkima večni mir, žalujotim pa naše sožalje.

□ **Veliko javno tombolo** v prid Početniškega doma kraljice Marije na Pohorju priredi Mariborsko slovensko društvo na Trgu Svobode v nedeljo 17. t. m. ob 15. Razen 10 glavnih dobikov je tudi še mnogo krasnih in koristnih daril, zlasti ročnih del, ki so izložena v izložbi Scherbaumovega paviljona na Aleksandrovi cesti.

□ **Nezgoda in napad.** 27 letni delavec Josip Hraš iz Jezdarske ulice je padel s kolesa in si pri padcu poškodoval obraz tako hudo, da so ga morali spraviti v bolnišnico. — Ko se je vračal 60 letni učitelj Ignac Vogrine iz Spod. Dupleka na svoj dom, je nenadoma dobil od zadaj od neznanega napadalca s palico tako hud udarec po glavi, da so ga prepeljali v bolnišnico.

□ **Avtomobil zavozil v voz.** Ko se je v nedeljo večer vračal z enovprežnim vozom posestnik Brus iz Gornje Sv. Kungote proti svojemu domu, je v temi pridrvel proti vozu nek tovorni avto ter pri tem ubil konja. Pri trčenju se je voz preobrnil ter so gospodar in na vozu sedeči njegovi otroci zleteli z voza. Voz je precej poškodovan, Brus je zadobil le lažje poškodbe, dočim so ostali otroci k sreči nepoškodovani. Avtomobilist, ki je baje vozil po levi strani, je izginil v temni noči, vendar so mu že na sledu. Škoda, ki jo trpi Brus, je precejšnja.

□ **Razpis gledališkega abonmana.** Uprava »Narodnega gledališča« v Mariboru razpisuje za sezono 1933/34 abonma, ki se zaključijo 12. v začetku maja 1934 ter obsega 20 predstav (12 dramskih in 8 glasnih) in znači velik popust napram večernim cenam. Plačuje se v sedmih zaporednih mesečnih obrokih, vedno v prvih dneh vsakega meseca. Cene za vsak mesečni obrok (ves abonma stane 7 takih obrokov) so sledeče: Ložni sedeži 58, 38, 31, 24 Din (za uradnike 49, 32, 27, 20 Din); parterni sedeži 48, 38, 31 Din (za uradnike 41, 32, 20 Din); balkonski sedeži 48, 38, 29, 22 Din (za uradnike 41, 32, 24, 18 Din); galerijski sedeži 24, 19, 13 Din (za uradnike 19, 14, 9 Din). Dobe se tudi bloki, ki omogočajo obisk gledališča pri poljubnih 12 dramskih in 8 glasnih predstavah (izvzete so le one predstave, ki imajo na lepkih označbo »izvent«). Cene teh blokov so nekoliko višje, kot pri navadnem abonmanu. Priglasje sprejema gledališka blagajna, ki je odprta vsak dan od 9 do 13 ter od 15 do 17 (ob nedeljah in praznikih samo dopoldne) do sobote 23. septembra. Za lanske abonente ostanejo dosedanjí prostori rezervirani do sobote 16. septembra. Uprava prosi vse dosedanje, zlasti pa nove abonente, da se prijavijo čimprej.

□ **Slava rezervnih častnikov.** Zdrženje rezervnih častnikov in bojnikov slavi v petek 15. t. m. svojo slavo, združeno s parastosom za padle junake, ki so ob priliki proboja solunske fronte dali življenje na oltar domovine. Spominška svečanost se vrši istega dne ob pol 11 dopoldne na Trgu svobode (v primeru slabega vremena pa na verandi restavracije »Union«).

prijeli. Stern je zbežal na bližnje dvorišče posestnice Helene Skrbič, za njim pa je tekel Lorenčič s kolo, katerega je izruval na bližnji njivi. Na dvorišču sta se spoprijela ter je Lorenčič udaril s kolo Sternu večkrat po glavi tako hudo, da je Stern nekaj ur po tem dogodku umrl. Lorenčič prizna dejanje, pravi pa, da je dejanje izvršil radi nekega starega sovraštva, radi nekih obrtnih zadev in ker je tudi njega in tovariše zmerjal, kar ga je zelo razburilo. Žalosten dogodek je zbudil v vsej okolici, ki še ni pozabila tragičnega dogodka od zadnje nedelje, splošno ogorčenje. Danes popoldne pa se je vršila v franški mrtvašnici obdukcija ubitega Sternu. Komitijo so tvorili sodni zdravnik dr. Jurečko ter preiskovalni sodnik Miško.

□ **Dobava mesa.** Mestno načelstvo v Mariboru razglasa, da se vrši dne 16. t. m. v pisarni garnizijske uprave mestnega poveljstva v Mariboru druga javna licitacija za dobavo mesa mariborski garniziji za dobo od 1. oktobra 1933 do 31. marca 1934. Pogoji so na vpogled istotam.

□ **Tatinska smola.** Ko se je 34 letna delavka Matilda vavčala iz Pekar proti domu, je videla višeti na dvorišču gostine Ahlik na Tezu razno obleko in perilo. Skušnjava jo je premagala, da je segla po tujem blagu in si ga naglo pobasala v svoj nahrbtnik. Sreča pa ji vendar ni bila naklonjena. Komaj je naredila nekaj korakov, je že prišel gospodar iz hiše ter opazil tatvino a obenem tudi videl žensko bežečo z nabasanim nahrbtnikom. Stelkel je za njo ter našel v nahrbtniku ukradeno obleko in perilo v vrednosti 1500 Din. Poklical je orožništvo, ki je žensko zasililo in oddalo sodišču. Rekla je: »Prvič sem kradla, pa še tokrat sem imela smolo.«

Možem in fantom

braslovške, celjske in novecerkvske dekanije.

V nedeljo, dne 24. septembra t. l. priredijo možje in fantje dekaniji Braslovče, Celje in Nova cerkev pri romarski cerkvi Materi božje v Petrovčah proslavo 1900 letnice našega odrešenja na križu. Možje in fantje, pridite vsi in izpričate vsemu svetu, da ste vredni sinovi katoliške cerkve in slovenskega naroda. Sprčajte, da vam je beseda križa velika, sveta stvar, vredna največjih žrtve. Zato ne me ta dan ostati nihče doma, vai naj poskrbe, da bo udeležba pri tej proslavi čim veličastnejša.

Shod se bo vršil po sledečem sporedu: Ob 9 pridiga in sv. maša. Po sv. maši še dva govora. Potem litanije in posvetitev presv. Sreč Jezusovemu. Petje oskrbijo tudi možje in fantje. Pelo se bo:

1. Pred pridigo: Mihelčič, Možje in fantje Materi Mariji — 4 glasno. 2. Mašna: Mihelčič, O Bog v nebeski slavi — 4 glasno. 3. K darovanju: P. A. Hribar, Ti, o Marija — enoglasno, Cecilija. 4. Po povzdigovanju: Mihelčič, Jezus naj živi — 4 glasno. 5. Po obhajilu: Mihelčič, Kristus mora kraljevati — 1 glasno, konec dvoglasno. 6. Pred govorji: Kilmov, Angel Gospodov — dvoglasno. Po govorih: Premrl, Povsed Bog — enoglasno.

Številke 1, 2, 4 in 6 dobe organisti po pošti, kateri nimajo pesmi pod št. 3, 5 in 7, naj se obrnejo na g. pevovodjo Mihelčiča Alojzija v Celju.

Plui

Ustanovitev kreditne zadruge državnih uslužbencev. Pretekli tork se je vršil v prostorih Nar. doma sešatek državnih uslužbencev radi ustanovitve lastne kreditne zadruge. Sestanka se je udeležil tudi predsednik Saveza nabavljajnih zadrug v Belgradu, g. Stibler, ki je orisal zgodovino zadrug in obrazložil njihovo potrebo. Po sestanku se je vršil ustanovni občni zbor. Zbor je izvolil v upravni odbor sledeče ustanovne članke: predsednik: sodnik dr. Lipič, podpredsednik: davčni inpektor Führer, odborniki pa so: upravni pripravnik Rozman, okr. sol. nadzornik Capuder, in davčni upravitelj Primc. Nadzorni odbor: sodnik dr. Muhič, predsednik; odborniki: davčni upravitelj Arnuš in okr. sol. upravitelj v. p. Pretnar. Zadrugi dodelj znana 100 Din. Obresti so določene in sicer za nezavane vloge 5%, za vezane pa 5 in pol %, za posojila 7%. K novi zadruzi je pristopilo že pri ustanovitvi 21 članov. Da bodo režijski stroški čim manjši, se kreditna zadruga nastani v prostorih Nabavljajne zadruge drž. uslužbencev. Tozadavna pravila so že predložena v odobritev in bo pričela zadruga posloovati v najkrajšem času.

Kulturni obzornik

Anton Ocvirk:

Levstikov duševni obraz

Inauguralna disertacija

Prodreti v duševnost umetnikovo je isto, kakor dokopati se do vira njegovega dela in ga v kali pozajeti, ali pa se povzpeti na osrednjo in najvišjo točko, odkoder se nudi najstvarnejši in najjasnejši razgled po širokem polju njegovega izživljanja in udejevanja. Prav zato je za poznavanje človeka analiza njegove duševnosti brez primere važnejša kakor analiza vnanjih vplivov, ob katerih je posameznik doživel in raste, se razvijal in krepil; kajti tudi vsi vnanji činitelji so morali biti presejani skozi ozko mrežo temperamentno-karakternega sita, preden so proniknili do plodnih tal človekove osebnosti in se uveljavili v svoji tvorčnosti in vplivnosti.

Ze s tega stališča moramo pozdraviti poizkus mladega slovenskega znanstvenika, ki je skušal dometi Levstika od znotraj navzven, ali kakor »sam pravi, »dognati osrednjo žariščno točko Levstikove duševnosti in ga šele od tu pregledati v celoti«. Še bolj pa moramo biti veseli tega poizkusa zato, ker ni ostal poizkus, ampak nosi pečat na vse strani dognanega in trdno utemeljenega znanstvenega dela, ki bo prav zato, ker obdeluje osrednjo točko Levstikove osebnosti, postalo v nekem pogledu osrednje delo polagoma se razvijajočega levstikologija. S to razpravo je istočasno izpolnjena zeva-joča vrzel v literaturi o Levstiku. Izčrpne in celotne slike Levstikove osebnosti si dozdaj sploh še nismo mogli ustvariti; številne razprave in razpravice pa se bavijo večinoma z vnanjo plastjo njegovega življenja in analizirajo njegovega dela. Pa še v tem pogledu so večinoma samo fragmentarni doneski k izčrpnim in popolni biografiji, ki jo naj ustvari bodočnost.

Ocvirk je postavil za izhodišče vsej razpravi osnovna gibalna Levstikove osebnosti, predvsem »njegov shicoidni značaj, kateri se ia v zadnjih le-

tih življenja pod vplivom neugodnih življenjskih razmer polagoma stopnjeval v paranooidno psihozo globoke notranje razdvojenosti« (Šerko). V zvezi z razkranostjo Levstikovega značaja nam mladi znanstvenik obrta literarno izobrazbo Levstikovo kakor tudi njegov filozofski in svetovni nazor. Posebej analizira njegovo izredno močno erotiko, ki je bila za Levstika tem ugodnejša ob pretežno umstvenih prvinah njegovega značaja. — Ob analizi značaja skusa nato razkrojiti Levstikovo literarno delo v odstavku »Levstik ustvarjalec«. Predvsem razčleni njegovo pesem in ugotavlja v njenem sestavu isto razkranost Levstika-pesnika, kakor v prejšnjem neuravnovesenosti Levstika-človeka. Podrobneje nam pojasnjuje njegovo nihanje med doživljanjem in spoznanjem, med čustvenim in umskim ustvarjanjem in ugotavlja, da v Levstiku »emocionalna pristnost in domišljijiski elementarnost vedno prerasča miselna logika«. Še bolj tragično za Levstika-pesnika pa je dejstvo, da si polagoma skvari pravi pesniški obraz z naličnikom ozkorskega filologa. — Takisto kaže Levstikova proza borbo dveh elementov, namreč globoko v ljudstvu zasidrane vsebinsko-stilistične plati in arhitektonsko-racionalistične umerjenosti, ki je prilagojena zahtevam klasičistično-racionalistične dogmatike. Plod te sinteze je tudi Levstikov stil in ob analizi le-tega pride avtor do zaključka, da je treba Levstiku odreči osobine pravega realista in mu priznati le neki »naivni realizem, ki dopušča spoj primitivne, idealizirane snovi z obrisno realistično opisanostjo«.

Tretji odstavek nosi naslov »Levstik kritik, literarni ideolog in znanstvenik«. Svojeja literarnega nazora sicer Levstik ni nikoli izpovedal v celoti; toda njegova estetska ideologija se da razbrati iz številnih njegovih kritik. Avtor na ta način zopet ugotavlja njegovo neuravnovesenost med klasičističnimi in romantičnimi nazori o umetnosti, ki se križajo povrh še s tretjo komponento Levstikovega umnostnega nazora: z njegovim tipičnim, naivnim realizmom.

Pač pa je bil Levstik povsem stvaren realist v narodno kulturni in politični ideologiji. V prvem primeru se je sicer nekoliko vnel za neki jezikovni panslavizem, katerega pa si je zamisljal čisto svojevrstno. Do le-tega pa njegovemu nazoru ne pridemo po opustitvi manjših slovanskih jezikov, ampak po njih izobrazbi do najvišje stopnje. »S svo-

jo narodno politično ideologijo je do dobra opredelil slovenski kulturni in nacionalni program, zasilgal ga na jasni politični ideologiji o naši samostojnosti, kulturni samobitnosti in jezikovni neodvisnosti; izpovedal nazore, ki hranijo v sebi vso problematiko slovenskega narodnega življenja v sobodnosti in prihodnosti« (100).

Ob sklepu nam avtor predoči še Levstika v njegovem znanstvenem delu in sicer ne kot filologa znanstvenika, marveč kot nadarjenega raziskovalca in jezikovnega ideologa. — Seznam virov in bogat katalog opomb ob koncu knjige lepo pojasnjuje avtorjeve teze in daje delu petat solidne in temeljite razprave, kakršnih bi si še želeli.

★

»Poglosy historji Polskiej w epice Jugoslawi-akskiej.« Konstantin Wiskowaty. Izdal Slovanski ustav v Pragi, 1933. — Za 250. jubilej osvoboditve Dunaja pred turškim vpadom, kjer se je pred vsem izkazal junaka poljski kralj Jan III. Sobieski, je izšla v Pragi zgornaj imenovana knjiga (»Odmevi poljske zgodovine v jugoslovanski epiki«), ki primerja in razlaga vse južnoslovanske narodne pesmi, katere so kakorkoli nastale pod vplivom takratnih dogodkov. Tudi slovenske narodne pesmi so zastopane (»Turk v zbiru silno vojsko, nuben ne ve, kam pojde z njo...«). Knjiga je pisana v poljščini, uvod pa je napisal v češčini slavist Matija Murko, ki se že dolga leta uspešno bavi s srbskohrvatsko narodno pesmijo.

Leonhard Frank: »Od tri milijuna trojica.« Roman svaemene nezaposlenosti. Preveo Tomislav Prpič. »Binoza«, Zagreb, 1933. — Nemški socialni pisatelj Frank, katerega poznamo tudi iz slovenske prevodne literature, je v romanu »Von den drei Millionen drei« razkril sicer v potopisni obliki, vendar izredno močno problem brezposelnosti in gladi. Današnje družbo brezposelnosti iskalec dela in kruha je pokazal avtor v treh osebah, ki po čudnem naključju dobe denar za Južno Ameriko, češ, tam ni brezposelnosti zajela tako na globoko, a jih po velikih razočaranjih prinese po izgonu lajda nazaj, razcapane in brezupne, v rodno mesto, odkoder so se pred dvema letoma odpravili s tolikimi upi. V teh treh bedniških čutimo roman kolektivne usode milijonov s celega sveta; pisatelj jih vodi stvarno, brez sleherne efektivnosti, brez ob-

tožbe ali obljub, brez ozira na rasno pripadnost skozi temne ulice proletarskega vzdušja, ki je radi gole resnicoljubnosti globoko pretresljivo. — Za uvod je napisal dr. Ivan Esih nekaj misli o sodobni književnosti, posebno v zvezi s Frankom, ter ocene njegovih del, s čimer je dal zaključeno sliko ustvarjanja Franka in njegovega mesta v sodobni socialni nemški literaturi.

»Danica«, kalendar hrvatskog književnog društva sv. Jeronima za godinu 1933. Uredjuje dr. Josip Adrič. — Ze 65. leto pošilja hrv. družba sv. Jeronima med preprosto ljudstvo vsakoletni kalendar »Danica«, v katerem je v malem zbrano vse, kar mora preprost človek vedeti za svojo praktično porabo na deželi. Ta izdaja je po zasnovi in name-nu na las podobna slov. Mohorjevi družbi, le da ni tako razvita. Zanimiv je članek »Naša prezime-na«, kjer tolmači Stjepan Gorupić nastanek in razvoj priimkov. Moramo priznati uredniku Adriču, da je prav posrečeno uredil ta vsakoletni ljudski almanah.

Anton Znidaršič: Reforme knjigovodstva in pi-sarniške opreme. Založil konzorcij »Detajlist« v Ljubljani. — Avtor je v tej knjigi izumil poseben način kontrole dvostavnega knjigovodstva, s čimer bi se dale v najkrajšem času preprečiti pogreške, ki se rade pojavljajo pri knjižbah. Na koncu opisa kontrole ter knjigovodske forme je dodal avtor še opis nekaterih svojih malih izumov, kakor nove forme ameriškega dnevnika, omariče za odlaganje map za korespondenco itd.

Cankarjevo »Pohujšanje v dolini Šentlavrjanski« bo vzpizorilo v tej sezoni češko gledališče v Brnu. Claude Farrere: »Opil«. Prevedel Pavel Karlin. Založba Evalit. Ljubljana, 1933. — Eden izmed francoskih pustolovskih pisateljev, C. Farrere, je v svoji najboljši zbirki eksotičnih novel, »Opil«, razkril strašno silo in posledice tega vzvodnega mamila. V devetih novelicah se nizajo čudežna delovanja opija na posamezne ljudi, ki so se mu predali. Pisatelj je zlasti močan risar miljejev, psihološke napetosti dejanja in mojster fantazije.

Prejeli smo: Izveštaj o radu glavnog odbora jugoslovenskog učiteljskog udruženja u god. 1932/33. Radenković, Belgrad, 1933.

Dodatak Spomenici Kongresa pravnika u Dubrovniku 1932. Izdao i uredio stalni odbor kongresa.

Zanimiva sodna obravnava

Ljubljana, 11. septembra.

»Slovenec« je že poročal o razpravi, ki se je 10. avgusta letos vršila pred kazenskim sodnikom-podincem okrožnega sodišča g. Korištem Mirkom proti katehetu Andreju Križmanu, ki je bil obtožen dveh prestopkov. Obtožnica mu je najprej obtožila, da je 26. septembra lani prekorajal pravico kaznovanja, ker je udaril s knjigo (beležnico) učenca Slavujeviča Dušana po obrazu in glavi in s tem zakrivil prestopok po § 294 k. z. Drugič je zakrivil prestopok po § 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, ker je 4. februarja letos ob priliki proslave škola Strossmayerja imel v cerkvi na učenec govor, iz katerega je državni tožilec inkriminiral besede, češ, da je med drugim dejal: »Tisti narodni voditelji, ki jih preganjajo in mečejo v ječe, niso slabi voditelji.« S tem govorom naj bi bil ustvaril nerazpoloženje zoper naredbe oblasti in zoper političen red v državi.

Prva razprava je bila preložena, da so se zadržale še nekatere priče. Obtožena kateheta pa je zastopal odvetnik na Jesenicah dr. Aleš Stanovnik, javno obtožbo pa je zastopal namestnik državnega tožilca dr. Julij Fellacher.

G. katehet je danes ponovno izjavil sodniku-podincu: »Nič ne pristavim k svojemu zagovoru. Povdarjam, da smatram pod svojo častjo, da bi govoril drugače kakor sem delal. Če bi bil položaj drugačen kakor sem ga opisal, bi to priznal.« Sodnik je nato zaslišal še nekatere priče.

Učenec, 7 in pol leta stari Dušan Slavujevič, sin pomočnika obmejnega komisarja, je prav obširno opisoval, kako je prišlo v šoli do dogodka, ki je bil inkriminiran v obtožnici. Njegov oče Gjoka Slavujevič je povedal, da je prišel sinu po šoli okoli 16 k njemu. Povedal mu je, kaj se mu je primerilo v šoli. Lice je imel rdeče in oteklo. Dobesedno je izjavil: »Gospod je storil to iz verske in plemenske mržnje.« Sodnik ga je nalahno zavrnil.

Priča Justina Halnerjeva, učiteljica na Jesenicah, je jasno in odločno izpovedala: »Spominjam

se na vsebino tega govora. To tudi zato, ker je bilo zaradi tega govora mnogo šundra in govorjenja. Svoj govor je g. katehet začel: »Če hočeš, da te svet slavi, umri, če hočeš, da te preganja, živi.« Nato je v kratkih besedah očrtala vsebino govora, ki je bil namenjen šolskim otrokom. Ni imela vtisa, da bi namigaval na sedanje politične razmere. Stvar je bila umetno inscenirana. Če bi prav hotel g. katehet politično govoriti, bi ga otroci ne razumeli, ker pozna psiho otrok in tudi gospod katehet.

Priča kaplan g. Leopold Govekar je prav tako kratko izjavil: »Govor je bil vzgojen in poučen. Ne morem se spominjati, da bi bil govoril: Tisti narodni voditelji, ki jih preganjajo in mečejo v ječe, niso najslabši voditelji.«

Priča J. Perenič, bivši učitelj: »Ni bilo nobene stvari, da bi dobil vtis, da je njegov govor bil političen. Bil je naprošen, da govori v cerkvi. Zunaj cerkve so se mnogi razburjali, ker ni omenil, da je bil Strossmayer Sokol. Inkriminiranih besed ni izrekel.«

Priča Rudolf Dežman, učitelj: »V svojem govoru ni namigaval na sedanje politične razmere. Inkriminiranih besed ni izrekel.«

Razprava je bila v formalnem pogledu končana, naker se je sodnik-podincem umaknil, da sestavi obsodbo, ki jo je po polurnem presledku objavil.

Obtoženi katehet g. Andrej Križman je kriv prestopka po § 294 k. z. in se obsoja na 7 dni zapore pogojno na dve leti. Oprošča se od obtožbe glede prestopka po § 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. V razlogih je sodnik povdarjal, da niso napravile na njega pri prvi razpravi zaslišane priče-učitelji dober vtis. Sodniku se čudno zdi, da se inteligenti po 6 mesecih ne morejo več točno spominjati na vsebino govora v cerkvi.

Državni tožilec je prijavil priziv o krivdi in kazni, branilec pa priziv glede I. dela sodbe. Razprava je trajala dve uri in je bila končana ob 11 dopoldne.

Dolenjsko slavlje na Polici

Polica, 11. sept.

Včeraj smo ustanovili na Polici krajevni odbor »Krke«. Ustanovitev je bila zamišljena kot velika ljudska prireditev, ki naj bi se je poleg domačinov udeležili v večjem številu tudi Ljubljančani. Žal da je pred onemogočili njihov prihod. Pripravljal sta se le deseterdeset članov odbora »Krke« dr. Perko in tajnik Podbevšek. Z mnogih hiš so vihrale zastave, postavljena sta bila kar dva slavo- voloka z napisi: Pozdravljeni živila »Krka« in Dobrodošli! Med streljanjem s topičem so ju pred vhomod v vas pozdravili, številni domačini.

Po ogledu krajevnih znamenitosti, kakor kopa- ščja, ki so ga zgradili za domačine in letoviščarje podjetni polski fantje z Avgustom Burgerjem na čelu, se je vršilo po nauku v cerkveni dvorani usta- novno zborovanje krajevnega odbora »Krka«: dvo- rana je bila nabito polna. Člani krajevnih odborov »Krke« iz Grosuplja, Višnje gore in Stične so mo- rali stati zunaj. Pred otvoritvijo so zapeli domači pevci, za njimi pa so zaigrali tamburasi na instru- mente, ki so jih sami izdelali. Pozdrave so izrekli poleg predsedujočega g. Jožeta Kozlevčarja župnik Bambič, ki je poveljeval lepoti dolenjske zemlje, župan Janežič in šolski upravitelj. Po govorih predsednika dr. Perka in tajnika Podbevška so bili pri volitvah soglasno izvoljeni v odbor: predsednik šolski upravitelj Rado Janežič, podpredsednik Avgust Burger, pos. sin, tajnik Ladko Potokar, trg. pom., namestnik Alojz Tomažič, previtkar, blagaj- nik Franc Drobnič, veleposrednik in trgovec, od- borniki: Joško Bambič, župnik; Alojz Janežič, žu- pan; Joža Zupančič, pos. sin, Janez Vovk, pos. (za Blečji vrh), Franc Strubelj, pos. (za Peč), Jože Vovk, pos. (za Treščine), Franc Kočmar, pos. sin., Eni Brčan, Ivanka Šeme in Jerica Burger, posestn. hčere.

Po zborovanju se je razvila na Gradišču med petem poljskih fantov in sviranjem tamburšev pri- jetna domača zabava. Pekli so janca in streljali s topičem. Gosta sta bila očarana nad razgledom, ki se jima je nudil odtod. Ogljubila sta, da organi- zira ljubljanska »Krka« ob prvi priliki velik izlet Ljubljančanov na Polico. Polica bo izmed dolen-jskih krajev pozimi najbolj prihajala v poštev za smučarje.

Hud boj z jazbecem

No Kočevskem, 8. sept.

V nekaterih delih Kočevskega dela jazbec po- sebnost v tem času kmetu veliko škodo. Čeprav to žival razmeroma precej preganjajo, se je v zadnjih letih hudo razmnožila.

Pred dnevi ej znani Francelj poklkal psa in sta krenila čez polja, ki so raztresena med gozdo- vi. Tudi to pot je bil v koruzi jazbec. Pes je na- valil nanj in gospodar mu je pomagal. Obdelovala eta ga in ga le s težavo zmogla.

Jazbec se je branil z vsemi močmi. Kdo bi se ne v takem položaju! Z gobcem in tacami je delil rane psu in ga pograbljal za spodnjo čeljust. Obupno je zavajal pes, se branil, a bolečine so bile pre- velike, zato je končno prosil pomoči gospodarja.

Gospodarju ta neenaki boj ni bil nič kaj po- volji. Priskočil je prijatelju na pomoč, pograblil jazbeka za zadnji nogi in ga dvignil v zrak. Žival je res spustila psa, a se istočasno zvila in vgriznila človeka v roko. Spustil jo je na tla in jo brcnil z nogo, kar pa se mu ni izplačalo. Kmalu bi bil do- bil še kaj, jazbec mu je odtrgal peto na čevlju.

Nadaljeval se je boj med živalmi, dokler se psu ni posrečilo, da je jazbeka pograbljal za golt. Tiščal ga je k tlom, četudi mu je jazbec obdelaval kožo z nogami. Žlomek vidi, kakšen bi bil konec, ko bi mož ne bil potegnil iz žepa noža in jazbecu razparal trebuha.

Pa ni odnehal, vlačil je čreva za seboj, napa- dal psa, dokler ni omagal in končal to res mesar- sko klanje.

Automobilska nesreča pri Laškem

Laško, 9. sept.

Automobilska nesreča se je zgodila dne 8. sept. t. l. avtokoloni, ki je vozila na cesti Zagreb Celje na Strnici pri Laškem. Avto je vozil preveč na desno, ter se zvrnil na obrežje desnega brega Savi- nje ter se večkrat prevrnil, podrl eno javlano in se k sreči na njej obdržal. Sicer bi se bil zvrnil naravnost v Savinjo. Šoferju se k sreči ni zgodilo nič hudega. Pač pa je tisti vojak, ki je sedel poleg šoferja, tako poškodovan, da so nezvestnega od- peljali.

Ta del cestne proge je zelo ozek. Namera- vajo ga to leto razširiti, kar bi bil že skrajni čas.

Koledar

Torek, 12. septembra: Ime Marija; Macedonij, škof.

Osebnosti

— Poročila sta se v mestni župni cerkvi v Ra- dečah g. Lovro Rogelj, hotelir in posestnik, in gdnca Slavka Polanc, hčerka župana Polanca. Bog daj srečo!

— Za škofijskega duhovnega svetnika je ime- novan g. Matija Kastelic, župnik v Dolu pri Ljub- ljani. Možu molitve in tihega dela iskreno časti- tamo!

— Iz finančne službe. Napredovali so: pomožni knjigovodje IX. pol. skupine Pelc Stanko in Ple- stenjak Anton za knjigovodje VIII. pol. skupine. — Premješeni so: K glavni carinarnici v Ljubljani: car. kontrolor VII. pol. skupine Tukanovič Ljubo- mir od gl. carinarnice v Novem Sadu na prošnjo; glavni carinski skladiščnik VII. pol. skupine Djor- djevič Tasa od glavne carinarnice v Mariboru po potrebi službe. — K glavni carinarnici v Maribor: car. kontrolor VII. pol. skupine Radič Josip od glavne carinarnice v Ljubljani po potrebi službe. — K carinarnici I. reda v Gor. Radgoni: car. kontrol- or VII. pol. skupine Pavlovič Dragoljub od glavne carinarnice v Zagrebu po potrebi službe. — K gl. carinarnici na Sušaku: višji car. inspektor VI. pol. skupine Pipa Alojz od gl. carinarnice v Mariboru po potrebi službe.

— Napredovali so v čin podpolkovnika pehot. majorja Rudolf Stauffer in Mario Zlobec, konjen. major Rado Avšič in inženj. major Vekoslav Cener; v čin peh. poročnika podporočnik Stanislav Hude; v čin poročnika fregate poročniki korvete Franc Valentinič, Ivo Reblu, Oskar Bizjak, Franc Misjak, Božo Brančič, Emil Rajer, Stanko Jamšek, Alojzij Mohorič, Milan Malnarčič, Franc Dolinšek, Matej Lenoh, Milan Souc, Ernest Kopriva, Albin Semen in Franc Prelog; števši od 1. aprila 1933 v čin poročnika zrakoplovni podporočnik Branimir Petrič; števši od 28. junija 1933 v čin intendan- skega poročnika podporočnik Karel Paleček; v čin poročnika korvete gojenec pomorske voj. akade- mije — narednik Vekoslav Krol; števši od 6. ju- nija 1923 v čin rezervnega poročnika peh. podpor. Bogoslav Vormanec; števši od 10. marca 1924 v čin rez. kap. II. razr. peh. poročnik Vekoslav Vol- fram in vet. poročnik Metod Širola in v čin rez. poročnika peh. podporočnik Rafael Vinci; števši od 17. decembra 1927 v čin rez. kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Luka Baue, Rudolf Brajner, Ladislav Ropas in Drago Svarc ter sanitetni kap. II. razr. dr. Mavricij Horn; števši od 28. junija 1928 v čin rez. kap. II. razr. peh. poročniki Josip Vig, Emil Ror in Artur Engel ter za rez. nižjega voj. urad- nika II. razr. ekonomski stroke nižji voj. uradnik III. razr. Vinko Kožuh.

— Odlikovani so z zlato kolajno za vestno vr- šenje službe orožniški narednik vodnik I. razr. Martin Kerin, a srebrno kolajno za vestno vršenje službe orož. podnarednik Franc Domitor in orož. narednik Peter Popivod.

Ostale vesti

— Novi slovenski misijonar odhaja v Afriko. Prihodnje dni odpotuje v afriške misijone novi slo- venski misijonar, preč. p. Franc Bratima iz kon- gregacije sinov presv. Srca. Pater Bratima je pel lansko leto novo mašo Doma je iz Idrije. Novi afri- škli misijonar kliče vsem slovenskim rojakom svoj zadnji iskreni pozdrav in se toplo priporoča v mo- litve. »Sedaj odhajam v deželo svojega hrepenja.« tako piše Klaverevi družbi. »Zelo bom hvaležen za vse, kar mi boste poslali...« Misijonski prijatelji! Dajmo novemu misijonarju, predno odide čez morje, znake svoje tople misijonske ljubezni. Meja je zavrnila, da se ni mogel osebno posloviti od nas. Pa bomo mi sedaj hitro nekaj zbrali, da mu bomo mogli nabaviti v spomin na svojo domovino, belo mašno obleko, albo in nekaj cerkvenega pe- rilca. Če bi se našlo nekaj velikodušnih src, bi mu mogli dati s sabo tri mašne obleke in sicer bele, rdeče in zelene barve, katere se največkrat rabijo. Kako hvaležno bo novi misijonar za vse molil, ki bi kaj k temu prispevali. In kelih s pateno smo že dobili. Družba sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Me- telkova ul. 1. bo z veseljem poslala novemu mi- sijonarju vaš dar.

— Na I. in na III. drž. realni gimnaziji v Ljub- ljani (Vegova ulica) bo odprta služba božja skupno za oba zavoda v četrtek 14. t. m. ob 8 v cerkvi sv. Jakoba. Učenci, ki so se vpisali na I. drž. realno gimnazijo, naj pridejo v šolo takoj po službi božji, učenci, vpisani na III. realno gimna- zijo, pa isti dan ob 3 popoldne v isto poslopje, ker bosta obe gimnaziji imeli ves pouk v šolskem po- slopju v Vegovi ulici 4. Podrobnejše odredbe so objavljene v avli šolskega poslopja. — Ravnateljstva.

— Na drž. konservatoriju bodo sprejemni, naknadni in prestopni izpiti v dneh 11., 12. in po potrebi 13. septembra po naslednjem redu: V po- nedeljek, 11. sept. od 9—11 dopoldne za klavir, od 11 do pol 1 pop. za violino, popoldne od pol 4 do pol 6 za solopetje. V torek, 12. septembra od 10 do 11 dopoldne iz teorije za vslop v harmonijo, kom- pozicijo, kontrapunkt itd., od 11 do 12 za orgle glavni predmet in klavir stranski predmet, popold- ne od pol 4 do 5 za učiteljski oddelek (solopetje, klavir, violino, teorijo in event. harmonijo. Toza- devni razglas je od 8. sept. dalje nabit na uradni razglasni deski v veži konservatorija v Vegovi in Gosposki ulici. Prijavljeni kandidati naj pridejo ob napovedani uri k sprejemnemu izpitu v sobo

— Osebe, ki trpe na žolčnih in jetrnih boleznih, žolčnem kamnu, preobili tvorbi kisline in napadih protina, uredijo lenivo delovanje črev z rabo naravne »Franz-Jo- sef«-grenčice. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz-Josef«-voda za- nesljivo in zelo milo učinkujoče salinično odvajalno sredstvo, ki se more priporočiti tudi pri kilah, ranitvi črevesa in prostata- hipertrofiji.

ravnateljstva v Gosposko ulico št. 8.

— »Slovenski Učitelj«. Vsebinska št. 7.—8.: O sedanjih bioloških in psiholoških smernicah vzgoje. France Žekar. — Vzemno delo na šoli. Alfonz Kopriva. — Šesti kongres »Mednarodne zveze za novo vzgojo«. Anica in Minka Očakar. — Kako usmeri učitelj pouk k zaposlenju mladine, da čuva gospodarsko blagostanje kmetijskih domov. Franc Žukovec. — Naš položaj na Koroskem. Vojteh Čuš. — Posebnosti kanadakega šolstva. Dr. L. Sušnik. — Vzgojni pomen potovanja v tujino. Ešbin Bojc. — Lisek. Prešernova pesem »Pod oknom« — v izvirniku, v prevodih in skladbah. Fr. Stupar. — Moj dobrepoljski učiteljski zbor. Ivan Hribak. — Doneski k zgodovini šolstva v Selski dolini. Dr. Rudolf Andrejka. — Poročilo urednika. — Knjige Slovenske šolske Matice 1932. — Književnost. — Obzornik.

Samo do 15. septembra traja redno vpisovanje

»Dopisno trgovsko šolo v Ljubljani Prazakova ulica 8-II. - Uradne ure dnevno od 9 do 12 in od 4 do 6. — Poslužite se ugodnosti, ki Vam jih nudimo v tem času

— Odšla je neznano kam dne 8. septembra Marijeta Kranj, doma z Rakeka, stara 57 let. Ob- lečena je bila v modro obleko in črn plašč. Kdor jo je videl, se naproša, da sporoči upravništvu »Slovenec«.

— Se en nenavaden jurček. Zadnjič smo poro- čali o jurčku-velikanu, ki je tehtal skoraj en kilo- gram, danes pa nam je prinesel g. Franc Černivec, posestnik v Kosezah-Kotu pri Vodichah, jurčka, ki je še večje čudo, takorekoč pravi unikum med go- bami. Človek se pri pogledu nanj nehoti spomni na skupaj zrasla Siamka dvojčka. Naravnost iz sre- dine klobuka nekoliko večjega jurčka je namreč pognal manjši, a normalno razvit jurček, kar je med gobami pač redek primer. G. Černivec nabira — ne tolikanj zaradi koristi, kolikor zaradi veselja — gobe že dvajset let, pa še nikoli nikjer ni staknil takšnega spakca. Dvojčka sta drugače zdrava in užitna in sta vsakomur na ogled v izložbi naše uprave.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraže- nih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz-Josefova« grenčica od- prto telo in olajša krvni obtok.

— Živinski in kramarski sejm na Poljsniku, kateri bi se imel vršiti v četrtek po križevem te- dnu, se v letošnjem letu ne bo vršil. — Županstvo v Poljsniku.

— Tiskarski škrtat je v nedeljskem »Slovenec« v zahvali po pokojnem gospodu Antonu Gerbec be- sedo mesne dvakrat zamenjal za mesno, kar bodi s tem popravljeno.

— V smrtnici Švigelj iz Borovnice naj se ime rajne gospe bere pravilno Jera Švigelj roj. Kos in ne Marija, kot je bilo pomotoma stavljeno v nedeljskem »Slovenec«.

— Kolodvorska restavracija v Karlovcu. Dne 16. oktobra t. l. bo ofertalna licitacija za najem železniške restavracije v Karlovcu. Pogoji in infor- macije se dobe v sobi št. 53 žel. direkcije v Za- grebu.

— Gg. dijakom, slušateljem tehnike in tehni- ške šole sporoča trgovina Ivan Bonač (nasproti glavne pošte), da ima največjo zalogo priznanih finih učil, samoprodajo vodilnih in prvostvnihi ri- salnih orodij »Nestler«, risalnih desk, risalnih, skienih, pavznih papirjev itd. Cene nizke. Edina oficijalna zaloga Jadranske straže za Slovenijo.

— Antauer, Do stvarnega uka v I. razredu je izšla. — Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

— Ko se začno cevi popajpuvati, deluje uporaba naravne »Franz-Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi

Trbovlje

Reklamacijska doba za volitve v Delavsko zbornico je pri nas radi zakasnelo došlih imenikov od 9. do 18. septembra. Volivni imeniki so raz- grnjeni v pisarni bratovske skladišnice, tam se vrše tudi reklamacije ob uradnih urah. Volivna komi- sija sestoji: predsednik Pleskovič Ivan, učitelj, Križnik Filip in Štruc Jakob.

Člani bratovske skladišnice in zavarovanci okrožnega urada naj si imenike v reklamacijski dobi ogledajo. Kdor ne bo vpisan v imenik, ne bo mogel na dan volitev — 8. oktobra glasovati.

Hrastnik. Brzoturnir za pokal, ki ga je da- rovala atletarna v Hrastniku, se vrši danes ob 14 na igrišču SK Hrastnik. Sodelujejo klubi: Sava, Za- gorje, Rudar in Hrastnik. Za tekme vlada zama- nje, ker bo to prva večja športsna prireditev v Hrastniku.

Ruše

Spored za »Ruško nedeljo« je sledeči: zvečer ob 6 v soboto romarska pridiga (gosp. prof. Zi- vortnik), slovesne večernice, nato zunan cerkve rimska procesija z lučicami. V nedeljo jutraj ob pol 5 skupno sv. obhajilo, ob 5 prva sv. maša, ob 6 slovesno rano sv. opravilo, ob pol 8 in 9 tih sv. maša, potem slovo in odhod procesij, ob 9 tih sv. maša, ob 10 slovesno pozno sv. opravilo. Popoldne ob 3 slovesne liturgije. Od ruške nedelje naprej do 1. majnika se nedeljske večernice redno popoldne in sicer ob pol 3.

Pri nakupu čevljev polaga vsak odrasel človek pažnjo ne samo na cenenost, temveč tudi na prilatno nošnjo. Te prednosti se dosežejo s **PALMA GUMIJEVIMI PODPETNIKI.**

Zakaj ne pazijo stariši pri nakupu otroških čevljev tudi na to da so čevlji opremljeni s **PALMA GUMIJEVIMI PODPETNIKI.**

Priljetna elastična hoja, zato zdravo, trpežno in poceni.

Dobite jih pri vsakem čevljarju.

Jugosl. izdelek

Celje

»Sola Glasbene Matice v Celju. Vsi vpisani gojenci in gojenke se zberejo 14. t. m. ob dveh po- poldne v Glasbeni Matici, kjer bo razdelitev uče- nega reda in dodelitev gojencev k učnim močem. S tem dnevom se prične redni pouk. Gojenci, ki še niso vpisani, se še lahko naknadno vpišejo do tega časa.

»Na obnem zborni pevskega društva »Celi- ski Zvon« izvoljeni odbor se je na prvi seji kon- stituiral sledeče: predsednik g. Močan Josip, pod- predsednik g. Jerič Franc, tajnik g. Koren Anton, blagajnik g. Debeljak Ciril, arhivar gđ. Koren Betka, odbornika gg. Jurač Joško in Golob Karl ml., revizorja g. Križnik Filip in gđ. Gajšek Štef- ka. Petje bo učil g. Močan Mirko. Z rednimi pev- skimi vajami prične društvo v četrtek, dne 14. t. m.

»Skiopitno predavanje o plezalni alpini- stiki v Savinjskih Alpah priredi danes ob 8 zve- čer v risalnici meštanske šole Savinjskih pod- ravnica TK Skala v Celju. Predaval bo g. Režek Bo- ris iz Ljubljane.

»Poročili so se: Vanovšek Viktor, mestni šofer v Celju in škoda Justinijana, natakarka na Bregu; Lednik Karel, ključavničar v Gaberju in Drev Marija, šivilja v Celju. Bodite srečni!

»Umrla sta v celjski bolnišnici: Antelj An- ton, 60 let star, kočar iz Kalobja in Marija Kolšek, stara 60 let, dinarica s Polzele, N. v m. p.!

»Položaj na delovnem trgu. V prvi desetini meseca septembra se je pri celjski ekspozituri Javne borze dela na novo prijavilo 78 delovnih moči, posredovanj je bilo izvršenih 43, dne 10. t. m. je ostalo v evidenci 286 oseb napram 252 dne 31. avg. t. l.

»Delo je na razpolago pri celjski ekspozituri Javne borze dela: 2 hlapcem, 1 koljarju, 5 tkalcem, 2 kamnosekom, 1 čevljarju, 2 sluškinjam, 1 kmeč- ki dekli, 1 pletilki, 1 natakarki, 2 privatnim soba- ricama, 1 hotelski sobarici in varuhinji.

»Tatvna kolosa. Dne 9. t. m. je bilo okrog pol 10 dopoldne ukradeno izpred nekega poslopja na Cankarjevi cesti nekemu pečarskemu mojstru iz Arclina možko dvokolo, črno pleskano, brez znamke, brez tovar, štev. evid. štev. 2—14032—5, vredno okrog 600 Din.

»Najdena hranilna knjižica. Včeraj dopoldne med 8 in 9 je bila v mestu najdena hranilna knji- žica Hranilnica Dravske banovine št. 34.967, gla- seča se na ime Hribernik Marija.

»Žrtve nesreč. Franciška Zupanc, 67-letna prevžitkarica s Kalobja je dne 10. t. m. padla s kozoila in si zlomila desno roko. — 2-letno Karo- lino Kresnik, hčerko delavca iz St. Janža pri Sv. Lovrencu pod prožinom je doma vrget pes na dvo- rišču; otrok si je zlomil desno ključnico. — 60- letni vinčar Jurij Vrečko z Babnega pri Celju je v noči od 8. na 9. septembra padel na Miklavškem hribu in se poškodoval po glavi. — 68-letni kočar Jurij Preložnik iz Zlateč pri Novi cerkvi se je doma sprl z nekim moškim, ki mu je med prepri- rom zlomil levi sredinec in ga poškodoval po glavi. — 20-letnega posest. sina Franca Jecla z Ostrožnega je v soboto ob pol 8 zvečer povozil avtomobil; Jecl je dobil poškodbe po hrbtu. — 48-letni delavec Franc Cmok, od Sv. Rozalije v St. Jurski okolici je med potjo, ko je šel domov iz tovarne padel in si zlomil desno nadlahtnico. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski javni bol- nišnici.

»Šport na praznik in v nedeljo. Na praznik popoldne se je vršila pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med SSK Maribor in SK Jugo- slavijo. Mariborčani so premagali SK Jugoslavijo z rezultatom 9:1 (3:0). — V nedeljo dopoldne se je vršila na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in SK Olimpom. Zmagalo je Celje s 3:1 (1:1). — Popoldne se je pa vršila pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med SK Ilirijo iz Ljubljane in SK Atletiki. Ljubljančani so zma- gali Celjane z 8:1 (6:0).

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 12. septembra: 12.15 Plošče 12.45 Po- ročila 13.00 Čas, plošče, borza 19.00 Radio orkester 20.00 Resnica in zmota o duhovih (Fr. Terseglav) 20.30 Simfonija B-dur (Franck) na ploščah 21.15 Slagerje poje gđ. Vanda Zilherl 22.00 Čas, poro- čila, Radio orkester.

Sreda, 13. sept.: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 19.00 Otroški kotiček (gđ. Komanova) 19.30 Plošče 20.00 Literarna ura: Gle- dališki zapiski (Ciril Debevec) 20.30 Solistični koncert ge. Zlato Gjungenac-Gavella 21.15 Okiet »Ljubljanskega Zvona« 22.00 Čas, poročila, Radio- jazz.

Drugi programi

Torek, 12. septembra.

Belgrad: 20.00 Vokalni koncert, 21.00 Radio orkester. — Zagreb: 20.30 Koncert radio orkestra s sopranom. — Dunaj: 17.00 Koncert vojaške god- be, 19.05 Zabavni koncert, 20.05 Osvobojeni Dunaj, radio igra. — Budimpešta: 13.30 Ciganska kapela, 21.50 Koncert opernega orkestra. — Leipzig: 16.00 Orkestralni koncert, 20.50 Pesmi s Sutedov. — London: 21.15 Radio orkester, zbor in klavir. — Praga: 19.25 Vojaska godba, 21.00 Orkestralni koncert. — Varšava: 17.05 Vokalni koncert — 18.35 Vokalni koncert, 20.00 Koncert solistov (so- bran, bas). — (iz »Radio-Beograda«.)

Po zaključku velesejma

V ponedeljek zvečer so se zaprla vrata velesejmske jesenske prireditve, ki je tudi letos po svoji raznolikosti privabila toliko gledalcev, da skupno število le malo zaostaja za lanskim, odnošeno za obiskom spomladnega velesejma. Kakor vsako leto, tako je tudi letos jesenska prireditev združevala celo vrsto različnih razstav, ki so nam pokazale deloma naše gospodarske deloma pa naše kulturno življenje. Sodelovalo je pri razstavah lepo število strokovnjakov, da omenjamo zlasti veterinarsko razstavo. Lepo uspela celotna prireditev nas navdaja z zaupanjem v bodočnost.

Letošnja prireditev ljubljanskega velesejma je bila 23. po številu in je bila pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra, častni predsednik razstave pa je bil minister za trgovino in industrijo g. dr. I. Sumenkovič.

Da ponovimo, je jesenska prireditev obsegala te-le posebne razstave:

a) Velika veterinarska razstava. b) Razstava »Slovenske cerkve«. c) Umetnostna razstava »Madone slovenskih likovnih umetnikov«. d) Misijonško-etnološka razstava. e) Kmetijska razstava (mlekarnstvo in sirarstvo, čebelarstvo in med, vinarstvo

in vinski sejem, zelenjadarstvo, semenogojstvo, gospodarski stroji in orodje, vrtnarska razstava dalij). e) Razstava živine montafonske pasme dne 2. in 3. sept. f) Razstava plemenskih ovac in koz 5. do 11. sept. g) Gospodinska razstava »Red in snaga zdravju pomaga«. h) Razstava pohištva. i) Krojaška razstava. j) Razstava male obrti. k) Skavtski tabor v ilustraciji skavtskega vzgojnega delovanja in tabornega življenja.

Nadalje je bila 8. septembra tekmá jugoslov. harmonikarjev za jugoslovansko prvenstvo 1933-34 z lepim številom udeležencev.

Industrijsko-obrtni in trgovski del velesejma je bil dobro založen, tako, da je ni bilo pomembnejše produkcijske panoge, ki ne bi bila zastopana, seveda razen onih, ki za jesensko in zimsko sezono ne pridejo v poštev. Kupčijski uspehi so bili povprečno zadovoljivi. Razstavilo je 291 tvrdk. Zanimanje javnosti za to prireditev je bilo zelo živo, obisk je bil znan, v številnih izražen okrog 90.000 iz vseh delov države in iz inozemstva (Avstrija, Italija, Bolgarija, Nemčija in Švica).

XIV. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani bo od 4. do 13. junija 1934.

Bolgarska zahvala

Predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin je prejel od predsednika bolgarske delegacije g. Velizarja Pejveja iz Caribroda sledečo brzojavno zahvalo:

»Zapuščajoč Jugoslavijo so bolgarski trgovci, industrijanci, obrtniki in predstavniki gospodarskih organizacij še enkrat preko Vas srčno zahvaljujejo vsem ljubeznim gostiteljem za pristen sprejem v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani. Prav tako se zahvaljujejo Vam in vsem onim, ki so iskreno navdušujejo s pristranskimi željami, da se odstranijo vse ovire s poti dobrih sosedskih odnosov. Mi bomo na tem vedno in z navdušenjem delali. Industrijalet in trgovci so bili vedno zveza med narodi in naj bomo tudi mi taka zveza med Jugoslavijo in Bolgarijo. Za skupino: Velizar Pejvev.«

Za izvoznike živine v Avstrijo

Belgrad, 11. sept. AA. Urad za nadzorstvo nad izvozom živine pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine poziva izvoznike, zadrage in pridelovalce, ki hočejo oktobra t. l. izvoziti v Avstrijo žive svinje (masne in mesnate), govedo, zaklane svinje in zaklana teleta, da to prijavijo uradu najpozneje do 15. septembra t. l. Prav tako se poziva izvozniki, da pošljejo uradu do omenjenega roka tudi prijave za žive svinje, mast in slanino, ako jih žele izvoziti meseca oktobra na Češkoslovaško. Tisti izvozniki, zadrage in pridelovalci, ki so prosili ali bodo v bodoče prosili dovoljenja za izvoz mesnatih svinj v Avstrijo in jim je strokovni odbor to dovolil, ne smejo v nobenem primeru izvoziti namesto mesnatih masne svinje, temveč le takšno blago, kakršno je navedeno v izkazu. Če se izvozniki, zadrage in pridelovalci ne bi držali določil o izvozu mesnatih svinj v Avstrijo, izgube pravico do izvažanja.

GOSPODARSKA LITERATURA

»Vinski zakon in kletarski vedeč. Druga, predelana in pomnožena izdaja. — Pravitnik smo prejeli to trdo vezano knjigo s 226 stranicami. Cena 50 Din. V samozaložbi pisca: Andrej Zmave, Maribor, Gosposka ulica 50. Čekovni račun št. 16.086 pri poštni hranilnici, podružnica v Ljubljani. Za vinarje, vinarke in kletarske zadrage, kletarje, gostilničarje, trgovce z vinom in spirituozami, za vinske konsumente in kletarske kontrolne organe, pa tudi za pravnika, narodnega gospodarja, organe finančne uprave in prometne ustanove.

Vestnik Zveze hranilnic kralj. Jugoslavije. — Prejeli smo prvo številko četrtletnega glasila Zveze hranilnic kralj. Jugoslavije. Poleg člankov vsebuje tudi statistiko regulativnih hranilnic v naši državi za leti 1931 in 1932, deloma pa tudi podatke za 30. junij 1933. Kolikor smo mogli pregledati podatke o hranilnicah v dravski banovini za obe leti, niso točni in bi želeli pri izdelavi statistike več pozornosti kot sedaj, ko so variacije prevelike. Vestnik ureja tajnik zveze dr. Račič, izhaja pa v Zagrebu.

Nova strokovna revija. V Novem Sadu je začela izhajati strokovna revija »Jugoslovanski stolari«, torej za mizarstvo. Revija je mesečni in prinaša predvsem članke v srbohrvaščini. Prva številka prinaša tudi en članek v slovenščini.

★

Razstava vina, grozdja in sadja. Glavna Zveza vinogradnikov in sadjarjev v Belgradu priredi od 7. do 15. oktobra veliko razstavo vina, grozdja in sadja. Poleg tega bodo razstavljene kletarske in vinogradniške potrebine, stroji itd. Posebno pozornost bodo gotovo vzbudila slovenska stajerska vina, katerih bo mnogo na razstavi. Tako bodo tudi Belgradjani imeli priliko pokusiti naša slovenska vina, ki bodo gotovo našla v Belgradu odjemalce. Odbor dela že hvaljevalno propagando za slovenska vina.

Nova delniška družba v Zagrebu. Odobreno je osnovevanje nove deln. družbe v Zagrebu s firmo »Etilenc«, d. d., za kemično fizično čiščenje. Glavnica znaša 500.000 Din (5000 delnic po 100 Din).

Sporazum v rečni plovbi. Prometni minister je odobril sodelovanje rečne plovbe ter Srbskega broderskega društva za enkrat samo za vlačilska dela z veljavo od 5. sept. dalje. To je prvi korak k še obsežnejšemu sodelovanju obeh organizacij.

Znižanje glavnice. D. d. »Meteor« iz Belgrada (trgovanje s stroji) je izvedla znižanje glavnice od 1 na 0,5 milij. Din.

Madjari vračajo kredite. Iz Pariza poročajo, da namerava Madjarska vrniti kredit 350 milij. franc. frankov, ki ga ji je posodila francoska država leta 1931.

Borza

Dne 11. septembra 1933.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Bruslja, Curiha in Prage. Popustil je edini Pariz, nasprotno pa so narasli Amsterdam, Trst, posebno pa New York in London.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi bil zaključen po 8,80, na zagrebški po 8,60 in belgrajski 8,55. Grški boni so notirali v Zagrebu 38,39 (37,50, 38), v Belgradu pa 37,50—38.

Ljubljana. Amsterdam 2313,74—2325,10. Berlin 1365,14—1375,94. Bruselj 800,24—804,18. Curih 1108,35—1113,85. London 184,75—186,35. New York 4063,82—4092,08. Pariz 224,54—225,60. Praga 169,90—170,76. Trst 301,90—304,30.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 51.783 Din.

Curih. Pariz 20,25. London 16,60. New York 366. Bruselj 72,20. Milan 27,27. Madrid 43,20. Amsterdam 208,75. Berlin 123,55. Dunaj 72,885 (57,75). Stockholm 86,15. Oslo 84. Kopenhagen 74,60. Praga 15,33. Varšava 57,90. Atene 2,95. Carigrad 2,48. Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je zopet postala čvrtejša, kar se je poznalo tudi v prometu, ki je znatno narasel. Na zagrebški borzi je znašala vojna škoda 800 kom. in 2000 dol. 8% Blera. Poleg tega je bilo zaključenih 20 delnic Priv. agr. banke.

Paris, Ob 11,45. London 81/85. New York 4,53. London (začet.). Pariz 81,15/16. New York 4,53. Zlato v Londonu je padlo za 5 penijev na 128/9 in 1/2.

Ljubljana. 7% inv. pos. 51—53. agrarji 27 d., vojna škoda 242—244. begl. obv. 36 den., 8% Bler. pos. 35—36,50, 7% Bler. pos. 33—34, 7% pos. Drž. hip. banke 47 den.

Zagreb. Delnice: 7% inv. pos. 53 bl., agrarji 27 den., vojna škoda 243,50—245 (244), 10. 243 d., 12. 245—248 (247), 6% begl. obv. 37 den., 8% Bler. pos. 35,25—36,25, 7% Blerovo pos. 32,50—33,50 (33,50). — Drž. papirji: Priv. agr. banka 230 do 232 (231), Sečerana Osjek 190—197,50 (zaklj. 50 po 130 do 135), Union 50 den., Trboveljska 125 bl. Belgrad. Narodna banka 3619 den., Priv. agr. banka 229—230 (229), 7% inv. pos. 52—53 (50), vojna škoda 242—243 (242), okt. zaklj. 243, dec. 245,50—246,50, 6% begl. obv. 37,50—37,70 (37,70, 37,25), 8% Bler. po. 36—36,25 (36,25), 7% pos. DHB 52,50 bl.

Žitni trg

Položaj za pšenico in moko je čvrtejši. Nakupovali je začela pšenico naravnost od kmeta vojna škoda 242—244, begl. obv. 36 den., 8% Bler. pos. 35—36,50, 7% Bler. pos. 33—34, 7% pos. Drž. hip. banke 47 den. Pšenica stane bl. 112,50—117,50, za ban. in srem. zahtevajo 115. Moka je narasla v ceni za 5 par in stane (boljše znamke) 220—245, slav. moka je cenejša. Kozuza je neizpremenjena.

Jajca

Izvoz v Nemčijo se še ni začel, ker še nimajo izvozniki kontingentne listine v rokah. Cena, ki je v zadnjem času zelo poskočila, se je zaenkrat stabilizirala, bo pa sigurno narasla, kakor hitro se bo začel izvoz v Nemčijo. Plača se danes 12 do 12,50 Din za kilogram. — Sv. Jurij ob juž. žel., 9. sept. 1933.

Živina

Dunajski prašičji sejem 11. septembra. Na današnji dunajski prašičji sejem je bilo prignanih 7406 pršutarjev ter 5680 špeharjev, skupno 13.086 glav, od tega iz Avstrije 4898, iz inozemstva pa 8188. Cene so bile naslednje (v šilingih za kilogram žive teže): špeharji 1. 1,32—1,35, stari špeharji 1,20—1,30, kmetski 1,32—1,50, križani 1,40 do 1,56 in pršutarji 1,35—1,66. Promet je bil v splošnem slab in so cene pršutarjev padle za 5 grošev, kmetskih prašičev za 8—10 grošev in najboljših madjarskih veleposestniških špeharjev za 10—12 grošev.

Hmelj

Zalec, 11. sept. Pri mirnem povpraševanju se je plačevalo danes po 70—75 Din za kilogram, izjemoma po 80 Din in nekaj več. Trgovci kot producenti željno pričakujejo živahnejše kupitje.

Zatec, 11. sept. Mirno nakupovanje se nadaljuje po čvrstih cenah od 96—112 Din kilogram.

Horjul

Po skrbni večletni pripravi smo koncem avgusta začeli zidati nov Prosvetni dom, za katerega je naredil načrte arhitekt Tomažič. Že dolgo smo pogrešali novega Doma, zlasti večje društvene dvorane. Sedaj se je pa z vsem ognjem lotil tega naš g. župnik Fr. Nastran, ki dobesedno nosi vso težo tega dela. Ker so se tudi ljudje za to zelo zavzeli, je upanje, da se bo agilnemu in spretnemu vodstvu posrečilo prebrsti vse težave, ki so v tej gospodarski krizi res velike. Zidanje izredno hitro napreduje in je upati, da bo ob ugodnem vremenu stavba že koncem tega meseca pod streho.

Čast mi je izreči

Trgovski samopomoči v Mariboru

toplo zahvalo za točno izplačano izdatno podporo po umrlem soprogu Folger Jožefu. Priporočam vsakomur pristop k tej karitativni in kulturni instituciji.

Maribor, dne 9. septembra 1933.

Folger Karolina.

Lahkoatletski dvomatch KAC (Celovec) : Primorje

ASK Primorje je podleglo s 74 napram 86 točkam, ki si jih je priboril KAC. Sodniški zbor je razveljavil točke primorj. atleta Martinija.

Preteklo soboto in nedeljo se je vršil v Celovcu dvomatch med atleti ASK Primorja in celovskim KAC-om. Primorje je zaostalo za 12 točk, največ zaradi nepriznanja točk atletu Martiniju, ker je KAC osporil njegov start. Pri tekmoivanju so bili doseženi naslednji rezultati:

100 m (mednarodno in dvomatch): 1. Berger (WAF) 11,5; 2. Kovačič (Primorje); 3. Egger (KAC); 4. Cerer (Prim.); 5. Hirtl; 6. Radnitz. Točke: Primorje 36, KAC 34.

400 m (mednarodno in dvomatch): Prvi predtek: 1. Radnitz (Vienna) 56,3; 2. dr. Obholzer (Innsbrucker S. V.) 56,3. Drugi predtek: 1. Kunschitz (KAC) 53,5; 2. Hirtl (KAC); 3. Gaberšek (Prim.); 4. Zorja (Prim.). Točke: Primorje 37, KAC 42.

Skok s palico: 1. Gašperšič (Prim.) 3,20 m; 2. Putinja (Prim.) 3 m; 3. Fürpass (KAC) 2,90. Točke: Primorje 45, KAC 43.

1500 m (mednarodno in dvomatch): 1. Puchberger (WAF) 4:06,3; 2. Oliva (Argentina) 4:09; 3. Leban (KAC) 4:09,6; 4. Weigl (Rapid); 5. Srakar (Prim.) 4:25,6; 6. Zorja (Prim.) 4:50. — Točke: Primorje 49, KAC 48.

Disk: 1. Russ (KAC) 35,55 m; 2. Serše (Pr.) 32,84 m; 3. Russ (KAC) 31,21 m; 4. Čurda (Pr.) 30,80 m. Točke: Primorje 52, KAC 54.

400 metr. finale (mednarodno): 1. Radnitz (Vienna) 52,5; 2. Kunschitz (KAC) 53; 3. dr. Obholzer (Innsbrucker S. V.) 54,2.

4x100 m: 1. KAC 46,1; 2. Primorje (Zorja, A. Kovačič, Cerar, Putinja) 46,2. Točke: Primorje 58, KAC 64.

Kopje (mednarodno in dvomatch): 1. Agosti (Udine) 59,60 m; 2. Salbruckner (Leoben) 48,29 m; 3. Putinja (Prim.) 46 m; 4. Russ (KAC) 45,52 m. Točke: Primorje 63, KAC 68.

Skok v daljavo (mednarodno in dvomatch): 1. Martini (Prim.) 6,46 m; 2. Salbruckner (Leoben) 6,15 m; 3. Egger (KAC) 6,10 m; 4. Russ (KAC) 5,99 m; 5. Putinja (Prim.) 5,72 m. Točke: Primorje 68, KAC 76.

Olimpijska štafeta: 1. KAC 3:44,3; 2. Primorje (Goršič, Cerar, Kovačič, Gaberšek) 3:51,5. Končno stanje točk: Primorje 74, KAC 86.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje iz seje p. o. dne 6. sept. 1933.)

Verificirajo se s pravom nastopa 16. sept. 1933 za Svobodo, Zagorje, Drnovšek Franc, Lebeničnik Karel, Lebeničnik Jože; za Hermes, Ljubljana: Košmerl Josip; za Jadran, Ljubljana: Kovačič Nikolaj, Marolt Ivan; za Primorje, Ljubljana: Sinkule Rudolf; za Svobodo, Vič: Vinšek Franc, Zemljak Slavko.

S pravom nastopa dne 16. septembra 1933 za mednarodne, dne 6. decembra 1933 za prijateljske in dne 6. marca 1934 za prvenstvene tekme se verificirajo za Svobodo, Vič: Jenko Gabrielj; za Bratstvo, Jesenice: Brun Viktor. Pozivajo se klubi, da pošljejo izkaznice do prihodnje seje in sicer Svobodo, Vič, za igralca Košmerla Jožeta; Hermes, Ljubljana, za igralca Sinkule Rudolfa; Slovan, Ljubljana, za igr. Jenko Gabriela.

Zavrne se verifikacija igralca Kolarica Ervina za Slovan, Ljubljana, in Primorje, Ljubljana, ker je predložena za dva kluba. Nadalje se zavrne verifikacija igralcev Sebek Karola, Mlakar Jankota, Cinkovič Jožeta in Kozjek Vinka za Bratstvo, Jesenice, ker niso predložene po tri slike za vsakega igralca in podani točni podatki.

Igralci Arh Ivan, Skubec Slavko in Guna Oto bodo verificirani za Amater, Trbovlje, čim pošlje ta za vsakega po eno sliko in savezno izkaznico.

Vzamejo se na znanje dopisi Javornik, Rak, št. 96 ng. od 4. t. m.; dopis Amaterja, Trbovlje, br. 134/35 od 2. t. m.; dopis Bratstva, Jesenice, št. 228/35 od 5. t. m.; dopis O. N. P. Osijek, br. 75/33-34 od 2. t. m.

Dopis Korotan, Kranj, št. 309 od 5. t. m.; dopis SK Trbovlje, Trbovlje, št. 110/33 od 4. t. m.; dopis Svobode, Zagorje, od 4. t. m. in zapisnik M. O. Trbovlje od 4. t. m. se odstopijo u. o. v nadaljnje postopanje.

Kazenskemu odboru se predla igralec Kleva Ivan (Ilirija, Ljubljana) na podlagi prijave Bratstva, Jesenice.

Pozivlje se SSK Celje, Celje, da sporoči do prihodnje seje, ako obstoje kakšne zadržki proti verifikaciji igralca Opravš Leopolda, ki se prijavlja za drug klub, in da pošlje njegovo izkaznico.

Popravlja se vrstni red izžrebanih parov podveznega liga razreda, ki je bil pomotoma napačno objavljen, in določijo termini:

1. oktobra: Rapid : Maribor v Mariboru; Celje ali Elan : Železničar v Celju ali Novem mestu; Čakovečki SK : Hermes v Čakovcu. — 8. oktobra: Čakovečki SK : Rapid v Čakovcu; Celje ali Elan : Maribor v Celju ali Novem mestu; Železničar : Hermes v Mariboru. — 15. oktobra: Železničar : Čakovečki SK v Mariboru; Celje ali Elan : Hermes v Celju ali Novem mestu. — 22. oktobra: Železničar : Rapid v Mariboru; Čakovečki SK : Celje ali Elan v Čakovcu; Hermes : Maribor v Ljubljani. — 29. okt.: Rapid : Celje ali Elan v Mariboru. — 5. novembra: Hermes : Rapid v Ljubljani; Železničar : Maribor v Mariboru. — 12. novembra: Maribor : Čakovečki SK v Mariboru.

— Termini ljubljanskega drugega razreda:

A. skupina.

1. oktobra Grafika : Jadran; Ilirija : Korotan; Slovan : Reka. — 8. oktobra: Slovan : Korotan; Ilirija Reka. — 15. oktobra: Ilirija : Grafika; Korotan : Jadran. — 22. oktobra: Slovan : Grafika; Ilirija : Jadran; Korotan : Reka. — 5. novembra: Slovan : Jadran; Korotan : Grafika. — 19. novembra: Jadran : Reka. — Izbiro igrišča, prijavo in blagajniško službo ima vedno prvoimenovani klub.

B. skupina.

1. oktobra Diska : Mars v Domžalah; Zalog : Sloga v Ljubljani. — 8. oktobra: Disk : Zalog v Domžalah; Mars : Svoboda, Vič v Ljubljani. — 15. oktobra: Disk : Domžale v Domžalah; Mars : Zalog v Ljubljani; Svoboda, Vič : Sloga v Ljubljani. — 22. oktobra: Domžale : Svoboda, Vič v Domžalah; Mars : Sloga v Ljubljani. — 29. oktobra: Disk : Sloga v Domžalah. — 5. novembra: Zalog : Svoboda, Vič v Ljubljani; Domžale : Mars v Domžalah. — 12. novembra: Domžale : Zalog v Domžalah; Svoboda, Vič : Disk v Ljubljani. — 19. novembra: Sloga : Domžale v Ljubljani.

Iz seznama verificiranih igralcev se črtajo: Vuković Slobodan, Ilirija, Ljubljana; Jaminar Jože, Pogačar Franc, Burnik Ivan, Tratar Karel, Drapek Vinko, Bitežnik Jože, Vodusek Karel, Korosec Stanislav, Velkavrh Viktor, Babnik Vladimir, Ulčar Ivan, Smil Matko, Primožič Adolf, vsi Svoboda, Vič; Blažek Ivan, Toplak Josip, Orel Adolf, Schmanz Rudolf, Kindelhofer Rudolf, Szabo Ivan, Szabo Stefan, vsi SK Šostanj, Šostanj. Tajnik II.

★

Švedska—Norveška 117:56. V lahkoatletskem dvoboju med Švedsko in Norveško, ki se je vršil v Stockholmu in kateremu je prisostvovalo nad 18.000 (!) gledalcev, je sigurno zmagała Švedska z velikanskim naskokom točk. Doseženi so bili ti-le rezultati: 100 m: 1. Mentzer (Švedska) 11,1 sek.; 2. Hagen (Norveška) 11,2 sek. — 800 m: 1. Ny (Š.) 1:54,2; 2. Larsson (Š.) za širino roke zadaj; 3. Hoel (N.) 1:56,4. — 10.000 m: 1. Lundgreen (Š.) 31:32,8. 2. Brate (N.) 31:40,8 (norv. rekord). — Švedska štafeta: 1. Švedska 1:57,1; 2. Norveška 1:59,2. — 400 m zapreke: Sten Peterson (Š.) 54,5 sek.; 2. Areskong (Š.) 54,6; 3. Hange (N.) 55. — Kopje: Nielsén (Š.) 63,45 m. 2. Sunde (N.) 62,97 m. — Kladiivo: 1. Jansson (Š.) 51,5 m. 2. Skjöld (Š.) 50,63 m. 3. Stenerud (N.) 47,29 m. — Skok v daljavo: 1. Svensson (Š.) 7,10 m; 2. Hallberg (Š.) 7,07 m. 3. Berg (N.) 6,84 m. — Skok s palico v višino: 1. Lindblad (Š.) 4 m, 2. Ljungberg (Š.) 4 m, 3. Nielsen (N.) 3,6 m.

Nemški atleti se dobro pripravljajo za berlinski olimpijado. Da se bodo čim boljše pripravili nemški atleti za prihodnje olimpijske igre in da bodo čim boljše spoznali svoje konkurente, bodo priredili prihodnje leto celo serijo meddržavnih lahkoatletskih mitingov kakor s Švico, Francijo, Italijo, Švedsko, Japonsko itd.

Japonci priredijo v avgustu 1934 velike mednarodne plavalne tekme, na katere že sedaj vabijo plavalce in plavke iz vsega sveta. Zaenkrat so povabili Američane Flanaganja, Kojca in Medico, od Evropecev pa Tarisa in Cartonneta.

Finci so že zopet odkrili novo zvezdo v lahki atletiki. Finci so znani kot najboljši lahkoatleti na svetu. Pa zakaj tudi ne? Prvič so vsi zelo žilav narod, na drugi strani pa gledajo pri vzgoji svojega lahkoatletskega naraščaja predvsem na metodiko. Če jim v kakšni panogi primanjkuje kakega reprezentanta, potem napnejo vse sile in stikajo tako dolgo v vrstah sportnikov, da iztaknejo človeka, ki bi jih mogel primerno zastopati na olimpijskih igrah. Sedaj se jim je posrečilo dobiti nekega Michelsona, ki naj bi zastopal Fince na 1500 m progi na berlinski olimpijadi leta 1936. Michelson je še zelo mlad, je pa že danes tak tekač, da mu z vso sigurnostjo prerokujejo zmago na prihodnji olimpijadi. Glede na dosedanje uspehe finskih lahkoatletov in glede na njihov način priprav za mednarodna srečanja, je zelo verjetno, da se bo to tudi zgodilo. Vsekakor pa ves sportni svet z napetostjo pričakuje njihovega nastopa na olimpijskih igrah.

Katoliški zavod gimnazij na Hrvaškem išče učiteljico klavirja

Stanovanje in hrana zastoj, privatni pouk posebej honoriran. — Prednost: znanje nemščine. Naslov: Ss. Franjevke, Senj.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo t. l. d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Zahvala

Vsem, ki so z nami čustvovali in spremili našo nepozabno zlato mamico na njeni zadnji poti in jo obsuli s cvetjem, se tem potom najsrčneje zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 11. septembra 1933.

Rodbini: BERNIK — ARTAC

Zahvala

Vsem, ki ste se v boleznin in smrti našega nepozabnega strica, prastrica itd., gospoda

Edvarda Regnarda

na kakršenkoli način spomnili, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Slovesna maša zadušnica s pripadajočimi molitvami bo v sredo, dne 13. septembra 1933 ob pol 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 11. septembra 1933.

ZALUJOCI OSTALI

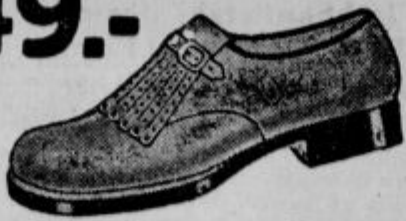
Starši, predno kupite čevlje za Vaše otroke, ogledajte si našo izbiro.

45.-

Vrsta 3162-00
Za dijaka, ki mora daleč peš v šolo. Močne čevlje iz masnega usnja z neraztrgljivim in nepremočljivim podplatom. Za deca do 10 let Din 45.—, za deca do 14 let Din 59.—.

49.-

Vrsta 3222-00
Za skavte in dijake udoben polčekelj z jezikom iz duboksa, ki je najlepši okras za deca. Za dijake do 10 let Din 49.—, za dijake do 14 let Din 69.—.

69.-

Vrsta 5662-00
Lahki čevlji z usnjenim podplatom in najtinejšega boksa, fleksibel, na robu šivani. V zalogi imamo črne in rumene Din 69.— do št. 34.

79.-

Vrsta 6262-00
Za dečke visoki čevlji iz duboksa z močnim usnjenim podplatom za vsak štrapac. Za dijake do 10 let Din 79.—, za dijake do 14 let Din 99.—.

VSI TI ČEVLJI SO IZDELANI Z JUGOSLOVANSKIMI ROKAMI V NAŠIH JUGOSLOVANSKIH TVORNICAH.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Trgovska pomočnica
vajena tudi vseh drugih del, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10578. (a)

Hlapec
z dobrimi spričevali, vesten, pošten, trezen, zdrav in močan, vajen vsakega dela in zanesljiv voznik, išče službo. Nastop takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10601. (a)

Dekle
srednjih let želi službo za vsa hišna dela pri manjši družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10717. (a)

Fant
zmožen, priden in pošten, vajen vseh gostilniških in kmetijskih del, išče službo. Konrad Milinar, Rupa 24, Kranj. (a)

Zastopstvo
za Dunavsko banovino iščem za pletenine, kratko robo in galanterijo. Cenj. ponudbe na Hugo Ripp, Subotica, Karadjordjev trg. (a)

Službo določa

Dekle z dežele
pridna, zdrava, poštena, se takoj sprejme k boljši družini. Znati mora vsa gospodinjstva dela in tudi šivati na stroj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna v službi« št. 10648. (b)

Pouk

Trgovski tečaj
pri Trgovskem učnem zavodu, Ljubljana, Prazakova 8-II. — Vpisovanje dnevno od 9 do 12 in od 15 do 18. (u)

Profesor glasbe
poučuje glasovir. Informacije: trgovina muzikalij: Modic, Kopitarjeva ulica.

Pija Menardi
diplomirana učiteljica klavirja sprejme učenca. — Prijave dnevno od 11 do 14 in od 18 do 20. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10440. (u)

Diplomirana učiteljica
angleščine in nemščine sprejme učenca. Pouk posamezen ali v tečajih. Prijave od 11 do 14 in od 18 do 20. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10440. (u)

Učiteljščnik
petoletnik išče instrukcije za denar ali za stanovanje. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Instruktor« 10706. (u)

Dijaki

Dva dijaka
se sprejemata v svo oskrbo v lepo zračno sobo po zmerni ceni. Gospodarska ulica 10. (D)

Sobo
tudi s hrano, oddam dvema dijakoma blizu trnovske cerkve. Cesta v Mestni log št. 1. Breškvar Ivan. (D)

Dijaka
sprejemem. Cerkvena ulica 19/II, Trnovo. (D)

Dijakinjo
sprejemem za nizko ceno na hrano in stanovanje. Blatnik, Hrenova 20. (D)

Dijake
sprejemem na stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10708. (D)

Sobico in zajtrk
dobi akademik ali srednješolci iz III. real. gim. 7. ali 8. razreda, proti instrukciji. — Biti mora krščanskega prepričanja, z dobrimi priporočili in s pravimi spričevali. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Instruktor« 10683. (u)

Stanovanja

IŠČEJO:
Sobo in kuhinjo
išče vdova drž. uradnika z 10 letno hčerko. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mirna stran« št. 10704. (c)

ODDAJO:
Stanovanje
krasno sobo, kuhinjo — elektrika, v pritličju — oddam z oktobrom mirni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod 10709. (c)

Dvosobno stanovanje
z vsemi pritliklinami se odda z novembrom. — Glince VI/4. (c)

Separatno sobo
parket, elektrika, prazno ali opremljeno, oddam. Cena zmerna. Ida Mori, Poljanski nasip 10. (s)

Velika soba s kuhinjo
v podprilčju se odda. Vpraša se na Mirju, Groharjeva cesta (lesena vila). (s)

Poizvedbe

Nekdo je izgubil
na progi v vlaku Jesenice—Maribor listnico z večjo vsoto dinarjev in en 100 lirski bankovec ter osebno legitimacijo. Pošten najditelj se naproša, da jo izroči upravi »Slovenca« v Ljubljani ali Mariboru proti primerni nagradi. (e)

Posestva

Vila za Bežigradom
enonadstropna, nova — naprodaj. — Vprašati v upravi »Slovenca« pod št. 10625. (p)

Nova vila
z vrtom, v Ljubljani — ugodno naprodaj brez posredovalcev. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10602. (p)

Razno

10 letno deklco
dam za svojo. Skerget Antonija, p. Limbuš. (r)

Pohištvo

Spalnica
dobro ohranjena, mehka, se poceni proda. Kolo-dvorska 5. (s)

Kupimo

Veakovratno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, tvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3. (s)

Prodamo

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg. (s)

Specialno izbire modnih hlač in pumparic
dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c. (s)

Semensko pšenico rž in ječmen
dobite pri trdki FRAN POGACNIK, d. z o. z. v Ljubljani Tyrševa (Dunajska) cesta št. 67, nasproti mitnice. (s)

Večja količina vina
naprodaj. Rizling, Sipon in mešano, kakor tudi jabolčnik, vse prima kvaliteta. — Pojasnila daje oskrbnik posestva Golob na Polensku, pošta Moškanjci. (l)

Novo moško kolo
naprodaj. Sv. Petra cesta 78, Košak. (l)

Obrt

Žične posteljne vloge
in zložljive železne postelje izdeluje najceneje ter sprejema iste v popravilo Pavel Strgulc, Gosposvetska cesta 13, Kolizej, Ljubljana. (t)

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Kašo

ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Realjeva cesta 24.

Citajte in širite »Slovenca«!

Za začetek šole!

Zvezke

papir, svinčnike, pisalno in risalno orodje, torbice in vse druge ŠOLSKE potrebščine v vsakršni izbiri priporoča

Nova založba v Ljubljani r. z. z o. z.

Kongresni trg 19

Zahvala

Za prelepe dokaze iskrene ljubezni, ki ste jo gojili do pokojnega

Jožefa Cegnarija

župnika

se iskreno zahvaljujemo. Iskrena zahvala visokočastitemu g. kanoniku dr. Mihaelu Opeki za v srce segajoči govor, sveto mašo in vodstvo pogreba, preč. g. dekanu Dolinarju, gg. sošolcem, ravnatelju g. Kurentu, dr. Alfonzu Levičniku, ki ga je nešteto krat obiskoval v bolezni, g. svetniku Poljaku, g. dr. Högljerju, ki mu je skušal lajšati še smrtni boj. Zahvaljujemo se g. kanoniku Mraku, starošolskemu dekanu, g. svetniku Zabrdu, dekanu ljubljanske okolice, prof. dr. Knificu za opravljeno sv. mašo med biljami in vsem številnim duhovnim sobratom. Zahvaljujemo se primariju g. dr. Meršolu, ki je zastavil vse moči, da bi rešil življenje pokojnega, g. baronu Lazariniju, g. veleposestniku Burgarju za izkazano pomoč, šolskim vodstvom iz Smlednika, Pirnič, Mavčič in Trboj, ki so se udeležili s šolsko mladino pogreba. Zahvaljujemo se Marijinim družbam iz Smlednika, Mavčič in Trboj, gasilnim društvom Smlednik, Spodnje in Zgornje Pirniče, številnim faranom iz Stranj, Moravč in Vrhpolja in vsem zadrugam za poklonjeno cvetje, kakor tudi predvsem vsem smleskim faranom. Iskrena zahvala boji izrečena g. šolskemu upravitelju Rupretu in obč. svetovalcu g. Bačniku za iskrene poslovilne govore ob grobu, prof. Tomcu za vodstvo petja, pevcem za ganljivo petje v cerkvi in pri pogrebu.

Smlednik, Moravče, Ljubljana, dne 10. septembra 1933.

CEGNAR JANKO, IVANKA in FRANC — nečaki.

Samuel Lover:

RORY O'MORE 114

Irski ljudski roman.

Njegovi vojaki se niso upirali, ko so korakali nazaj v hrib, zakaj vodil jih je bolj previdno kakor padli stotnik Daw, zaradi čigar nepremišljenosti so bili poraženi, kar pa je plačal s svojim življenjem. Še je ležal tam; niso ga pohabili, kakor je prerokoval junaški stotnik. Tudi padlih vojakov niso nakazili.

>Vseh naših padlih tovarišev ne moremo odnesti zdaj, je dejal poročnik, > a nesimo domov našega stotnika. In hrabri fantje so dvignili ostanke svojega bivšega poveljnika, ki ga niti v smrti niso hoteli zapustiti in jih nesli tja, kjer so jih konjeniki čakali. Ko so prišli do njih, se poročniku ni dalo, da bi se še kaj pogovarjal s takimi strahopetci.

Stotnik pa ni dal, da bi prezrl. Ko so korakali domov, je čestital poročniku, da je dobil truplo stotnika Dawa in na poročnikovo pripombo, da uporniki niso pohabili padlega sovražnika, je odgovoril, da se to samo zato ni zgodilo, ker so videli njegove prostovoljce tako blizu. Zaradi tega so se takoj umaknili. >Zagotavljam vas, gospod, ti se nas neizrečeno bojiš. Mi ustrlimo ali obesimo lopove kar na mestu takoj, ko jih ujamemo.>

>Zelo verjetno, gospod, je mrzlo odvrnil poročnik.

>A v tem primeru — današnja zadeva, mislim — saj veste, ne bi bil upravičen ravnati naglo. Življenje, gospod, je dragocena stvar, z življenjem se ne moremo šaliti, zlasti ne jaz, njegov veličanstva sodnik, ki imam take stvari v rokah.>

>V kolikor zadeva vas, gospod, sem prepričan, da skrbite zanj.>

Ljudske knjižnice: Iz založništva Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: Lovrenčič: Pablus in Hispala, povest, broš. 28 Din. — Pierre L'Ermite: Dekle z odprtimi očmi, povest, broš. 30 Din. — Pierre L'Ermite: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din. — Biggers: Kitajčeva papiga, povest, broš. 32 Din. — Verne Jules: Verne Jules, povest, broš. 40 Din.

>Gotovo, gospod, jaz spoštujem postave, življenje in lastnino; in zakaj ne bi? Apropas, če pridete k meni na moj dom, in nič me ne bo bolj veselilo, je vedno kakšen dober prigrizek pripravljen v Slinkstownu, vojakji nismo skopi, in meh francoskega vina dobite, kadarkoli pridete.>

Vse te ponudene vrljivosti junaka prostovoljcev, ki bi se rad laskal vojaku, je poročnik hladno sprejel; preveč je zaničeval strahopetnost, da bi šel kar prek nje. In ko so se bližali nižavam, je stotnik večinoma govoril samo še zase. Srečali so kmeta, ki je peljal voz, naložen s koruzo. Vojni sodnik ga je ustavil. Izjavil je, da je za vojake pretežavno nositi truplo in velel kmetu, naj z voza zmeče koruzo in pelje truplo v mesto, ki je ležalo prav v nasprotni smeri, kamor je vozil.

>Kaj pa naj storim s koruzo, dostojanstveni?> je boječe pripomnil kmet.

>Zložite jo ob kraju ceste,> je bil odgovor.

Ubogi kmet se je komaj upal pogledati; težko mu je bilo zmetati koruzo na odprto cesto, še manj se je pa upal upirati se povelju. In ko je odvezal vrvi, ki so vezale plod njegovega trpljenja, je bil prisiljen stresti svojo pičlo žetev na cesti in trositi tisto, kar je Bog dal za žive, zato, da bi bilo postreženo mrtvim.

Poročnik je skušal pregovoriti sodnika, a ta je bil neizprosno. Truplo so položili na voz, pod njim so postlali s snopom koruze.

Ko je bil voz tako naložen, so šli naprej. Poročnik je postal resen in zamišljen; zato ga je sodnik nagovoril z živahnim glasom:

>No, no, ne bodite tako malodušni, gospod. To gotovo ni prijetno, da vidite svojega tovariša, kako se vrača trd domov, a pomislite, poročnik, da je povišanje duša in življenje armade in to bo korak za vas!>

Taka pripomba ob trupu njegovega padlega tovariša se mu je tako studila, da ni nič odvrnil in tako je sodnik nadaljeval:

>Zelo naravno je seveda, da vam je žal za brata častnika; danes ga boste pogrešali pri obedu. Apropas, zadnjikrat, ko sem ga videl pri kosilu, je bilo v Slinkstownu. Svoje noge je imel pod mojim mahagonijem, ubogi fant; zdaj jih bo pa pod hrastom.>

S takimi sentimentalnimi pogovori je plemeniti stotnik mučil poročnika med tem, ko so korakali; ko so se njegova čustva izčrpala, se je obrnil k vojaškim rečem.

>Apropas, pozabil sem vas vprašati, kako se je ta prokleta stvar prav za prav zgodila. Čudno, da se je ubogi Daw tako zmolil, da je šel v past; zaseda, pravite?>

>Da.>

>Noben dober vojak ne gre v zasedo, tako je rekel moj prijatelj, stotnik Skurry. Bržko vidiš svojega sovražnika v zasedi, ne imej posla z njim. Ubogi Daw, tako hitro je šel.>

>Gotovo ni bil strahopetec,> je pripomnil poročnik z glasom, ki je zbudil lepša čustva, kakor oni stotnika Slinka. >Kar pa zadeva njegovo neprevidnost, ga krivda ne zadene toliko, če premislimo, da ga je v zanko speljal tisti, ki se mu je kot vodniku zaupal.>

>Kako mislite to?>

>Mislim, da nas je tisti stari podlež tam spredaj med možmi speljal v past.>

>Vi vendar ne mislite, da je ta lonceveški potepuh hinavski?>

>Da, to mislim.>

>Dragi gospod, zakaj mi pa tega niste prej povedali?> Potem je dvignil svoj glas in zakričal: >Stojte!